COMENTÁRIOS DA IMPRENSA

sôbre a nota publicada pela Comissão Central da Conferência Nacional dos Bispos.

JORNAL DO BRASIL

"A nota distribuída pela Comissão Central da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil é um modêlo de equilíbrio de moderação, de consciência autêntica das responsabilidades que recaem sôbre os ombros da Hierarquia católica, em face das dificuldades com que se defronta o País.

A Conferência se reuniu num ambiente carregado de tensões provocadas pelos incidentes de Volta Redonda. Aliás, não é a primeira vez que surgem fatos dessa natureza às vésperas de encontros importantes dos responsáveis pela direção da Igreja no Brasil. Parece que há interêsses subrepticios que procuram desencadear atritos entre padres e autoridades nesses momentos, para provocar movimentos de solidariedade que levem a uma confrontação espetacular com o Govêrno. Mas funcionou a sabedoria milenar da Igreja e prevaleceu na Conferência a atitude dos Prelados que souberam repudiar as tentativas de envolver a Hierarquia na agitação político-ideológica contra o Govêrno. Não deve ter sido fácil sopitar os ardores políticos de alguns Bispos notòriamente interessados em agravar as dificuldades presentes para capitalizar na popularidade fácil da crítica sistemática as posições do Govêrno".

FOLHA DE SÃO PAULO

"Como não poderia deixar de ser, o manifesto condena os movimentos efetivamente subversivos, isto é, "que procuram a conturbação social, buscando aproveitar-se da anarquia para impor seus interesses de grupo", porém lembra que também é subversão da ordem social "o abuso do poder econômico ou político em benefício próprio".

Pontos altos do manifesto são ainda aqueles em que os 21 signatários preconizam a aplicação de maiores verbas na luta pela educação do povo, "mola do desenvolvimento", condenam a violência ("a violência pode parecer solução mais fácil mas não será a mais construtiva") e exigem maior compreensão para a juventude ("não cometamos a loucura de provocar o desespero da juventude pelo endurecimento de posições").

Em resumo, estamos diante de uma lúcida análise de problemas da maior atualidade, e da posição da Igreja em face deles. Por não se vir omitindo é que ela é muitas vêzes atacada. E a prova de que não se interessa em aprofundar divergências é a disposição que os bispos manifestam de manter um diálogo, em alto nível, com as autoridades constituidas, para remover mal entendidos".

Bispos estudam problema econômico-social

BELO HORIZONTE — CIC — Arcebispos e Bispos de Minas Gerais e Espirito Santo estiveram reunidos nesta cidade para debater problemas econômicos e sociais referentes aos Estados, visando realizar as recomendações do Vaticano II, para maior participação da Igreja no mundo moderno. O estudo sôbre Minas Gerais revela que aquêle Estado conta com uma população de 11 milhões de habitantes; tem um déficit de 959 mil moradias, abrangendo 4,8 milhões de pessoas que não têm onde morar, ou habitam em condições infra-humanas.

Plano quinquenal para reforma agrária brasileira

RIO — (Agência Nacional) — O Instituto Brasileiro de Reforma Agrária elaborou um plano de metas para o quinquênio 66-71, tendo como objetivo transformar progressivamente os trabalhadores do campo, os arrendatários e os parceiros em uma classe média rural próspera, reitegrando a propriedade em sua função social e condicionando seu aproveitamento ao bem-estar de todos.

Para a elaboração do referido plano, foi necessário a execução em tempo recorde de um trabalho que permitiu conhecer a verdadeira estrutura social do país. Realizou-se o zoneamento do Brasil, com delimitação das diversas regiões homogêneas, e foram criadas áreas prioritárias; procedeu-se ao cadastramento de nada menos que 3 milhões e 800 mil imóveis rurais, e com base nesse levantamento lançou-se o Impôsto Territorial Rural.

São as seguintes metas programadas:

Cadastramento e tributação; regularzação de títulos; criação de núcleos; promoção agrária.

Para o desenvolvimento das comunidades, serão implantados os centros especiais, constantes de, no mínimo, uma escola, um pôsto de saúde, um pôsto de informação agrícola e um pôsto de correios, visando sempre à melhoria dos níveis de saúde, educação, habitação e economia no meio-rural, em zonas selecionadas, com o objetivo da mudança de estrutura e elevação dos níveis econômicos e sociais.

Franco comemora 75 anos

O generalíssimo Francisco Franco comemorou seu 75.º aniversário, sem dar o menor sinal de preocupação pela onda de inquietações que comove a nação que governa há três décadas. Apesar de sua avançada idade, Franco não revelou até agora quais são seus planos políticos para o futuro próximo.

O presidente do Cipre, arcebispo Macários, afirmou à imprensa que a paz nessa ilha será preservada.

Noivado que fêz manchete

Julie Nixon, filha do ex-vice-presidente Richard Nixon, e David Eisenhower, neto do ex-presidente Eisenhower, ficaram noivos em Northamton, Massachusetts. Casar-se-ão tão logo se graduem na Universidade.

R. Carlos gostou dos EUA

Dizendo que foi tratado com muita gentileza nos Estados Unidos, "onde esteve para a tomada de cenas de seu filme" Roberto Carlos em Ritmo de Aventura", em Nova Jorque e em Cabo Kennedy, regressou ao Rio o cantor Roberto Carlos.

"As gentilezas comigo começaram quando o diretor-geral da General Motors do Brasil passou um telex para Nova Jorque, solicitando tôda a assistência para mim e à equipe que me acompanhou — contou Roberto Carlos — e, efetivamente, assim que desembarcamos em Nova Jorque, estava um Cadillac 68 e um "station wagon" colocados à nossa disposição, fato que se repetiu em Miami, quando fomos a Cabo Kennedy. Nunca vi tanta organização em minha vida", acrescentou o jovem cantor.

Historias Reais

Até menos de século e meio atrás, o homem tinha apenas sinais de fumaça, do tambores ou velozes cavalos e cavalarias para se comunicarem uns com os outros, para além do alcance de sua própria voz. Hoje, os satélites de comunicações, colocados a 35.680 quilômetros nos céus, transportam a voz e a imagem humanas através dos oceanos.

Na década de 1850, pouco depois da invenção do telégrafo por Samuel F. B. Morse, um grupo chefiado por Cyrus Field, de Chicago, empreendeu o lançamento de um cabo telegráfico através do Oceano Atlântico. Depois de dezenas de fracassos dispendiosos e confrangedores, a persistência de Field venceu. Desde 1866, as mensagens telegráficas têm continuado a correr, através do Atlântico.

A primeira transmissão da voz humana através do Oceano Atlântico foi conseguida em 1915, por um grupo da American Telephone and Telegraph Company. Foi uma mensagem rádio-telefônica, de Washington, D. C. para uma estação receptora no alto da Tôrre Eiffel, em Paris, na França.

RIR É O MELHOR REMÉDIO...

SABEDORIA D EMATUTO

Um moleque quis zombar de um pobre matuto e gritou-lhe:

— Olá jumento! Você deve mandar cortar as orelhas, que são grandes demais para um homem.

— Você também precisa de alguém que lhe puxe as suas, que são pequenas demais para tamanho burro.

ESPERTEZA

Dois amigos conversam sôbre a precocidade intelectual da sua prole. Um dêles diz, orgulhoso:

— Tenho um filho tão precoce, que aos seis mêses já andava sòzinho!

— Pois o meu (afirma o outro) é tão esperto, que nessa idade, preferia que o trouxessem ao colo!

É A MAIOR

Mentira premiada num concurso na Inglaterra:

"Tenho em casa um relógio tão velho, tão velho, que a sombra do pêndulo, no seu vaivém, acabou cavando um buraco no fundo da caixa".

Canal Suez favorece EUA

Os Estados Unidos acham vantajoso para a guerra do Vietnã, que o Canal Suez permaneça fechado, pois os navios soviéticos que partem de Odessa para abastecer o Vietnã do Norte devem dar volta a África. O abastecimento feito pela URSS torna-se deste modo mais demorado e bem mais caro.

Jacarta denuncia sabotagem

JACARTA — O governador de Java Central afirmou que a explosão de uma represa que matou pelo menos 138 pessoas, pode ter sido causada por um ato de sabotagem. Uma muralha líquida de 45 metros varreu três vilas e feriu perto de 6.000 pessoas, ao romper-se a represa de Zhe Sempor.

Rooney vai a Moscou

George Rooney, candidato republicano às futuras eleições norte-americanas, está sendo esperado dia 17 próximo na Capital soviética para uma visita de quatro dias. Seu objetivo principal é uma entrevista com o primeiro ministro, Aleksey Kosygin.

Advento... de braços abertos

ÉLIO ZÍLIO

Colocam uma belissima moldura na parede, mas é só moldura, sem quadro nem retrato. E o que muitos fazem hoje com o Natal. Uma data para as crianças, uma festa em familia, presentes, cartões e cumprimentos de formalismo, traje de gala, árvore de Natal para decorar o lar, e o personagem comercial Papai Noel... Mas o mais importante fica esquecido: o sentido do Natal. Fica esquecido o Cristo Salvador, presente de Deus aos homens de boa vontade, que veio trazer uma Boa Nova. E ficam esquecidos os outros... os semelhantes, que Cristo fêz nossos irmãos. Os próprios cristãos que, pelo Batismo e Confirmação devem ser sinais e testemunhos de Cristo entre os homens, encenam o Natal de Moldura para a sociedade. É certo que a História apontará o dedo contra muitos...

ADVENTO — Para celebrarmos um Natal Cristão e não meramente social-folclórico, preparamo-nos durante as quatro semanas do Advento. A palavra Advento significa vinda, chegada. Chegada do Salvador que a humanidade, desde os primeiros homens, aguardou durante milhares de anos. Hoje, há quase dois mil anos que Cristo se fêz homem e veio morar no mundo. Então, quando preparamos o Natal, será que somos meros saudosistas? Não! Trata-se de abrirmos o coração para vivermos as consequências da Encarnação de Deus.

O PORQUÊ DA ENCARNAÇÃO — Cristo se encarnou para ser o centro a que convergem tôdas as criaturas, tôda a História humana, o cosmos universal. Encarnou-se para salvar a todos; para que todos fôssem irmãos e vivessem em comunhão com o Pai.

ACOLHAMOS O CRISTO — Advento é tempo de abertura e acolhimento. Acolhamos o Cristo que está presente na Bíblia, na Eucaristia e Sacramentos, na Igreja Universal. O Cristo que está presente onde não gostamos de encontrá-Lo — presença difícil — no Próximo. Nos outros, incontáveis. É o Cristo - Social, o Cristo - Necessidade. Mais de meia humanidade desconhece o Deus Verdadeiro e a Salvação. Mais de meia humanidade passa fome, abandono, sem condições de viver como gente. Ao lado de tanta evolução moderna, cresce a miséria social e espiritual dos homens: ateismo, guerras, segregações, exploração das nações e classes, injustiças, egoismos, burguesismos, ignorância, desvios, etc... Ora, "tudo o que fizerdes a um dêstes pequeninos . . a Mim o fareis" — disse o Cristo. "Era Eu" — dira no fim dos tempos. Sim, o endereço de Deus são os outros. São os Cristos. Tempo de Advento se vive de braços abertos... — (CIC).

600 CARROS ROUBADOS

Mais de 600 carros foram roubados, êste ano, em Curitiba. Todos porém foram recuperados graças a enérgica ação da Delegacia de Furtos de automóveis. A maioria dos roubos foi praticada por "play-boys", que abandonavam o veiculo, quando acabava a gasolina.

Fieis desobrigados de missa

A Secretaria do Regional 2 da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil comunica que os fiéis estão desobrigados da Missa e da abstenção de trabalhos nas seguintes datas: 6 de janeiro — Epifania do Senhor, 19 de março — dia de São José, Ascensão de N. Senhor, 29 de junho — festa de São Pedro e São Paulo, 15 de agôsto — Assunção de N. Senhora e festa de Todos os Santos — 1.º de novembro. Foi a CNBB que levou até a Santa Sé o pedido, postulando a dispensa da obrigação da missa e da abstenção de trabalhos servis em várias datas até agora consideradas "santificadas de preceito".

Acôrdo entre Grécia e Turquia

A Grécia e a Turquia chegaram a um acôrdo para pôr têrmo ao conflito sôbre Chipre. O acôrdo prevê a retirada gradual das tropas gregas e turcas estacionadas na ilha. Antes porém deve ser resolvido o problema da "segurança interna" de Chipre.

PLATAFORMA LANÇADA

Dando início à execução do plano de perfuração submarina para prospecção de petróleo que realizará até o primeiro trimestre do próximo ano, a Petrobrás lançou, no estaleiro de "Companhia de Comércio e Navegação", uma plataforma móvel com capacidade para 36 homens, dotada de hellporto e sistema telefônico interno.

A plataforma "Petrobrás-1", unidade móvel e autoelevatória, poderá operar em mar aberto, em qualquer ponto onde a profundidade máxima da água não ultrapasse 30 metros. Dispõe de grande capacidade de armazenamento de materiais de consumo, acomodações para 36 homens e condições para operar por longo período sem depender de abastecimento. Compõe-se de duas partes principais: plataforma propriamente dita e colunas de sustentação. Mede 44 metros de comprimento (63 com o hellporto) por 33 de largura e 4,6 de altura. O peso total da "Petrobrás-1" quando carregada atinge a 4.170 toneladas. Os equipamentos nela instalados lhe permitirão perfurar com eficiência até a profundidade de 3.600 metros.

INVESTIMENTOS NO NORDESTE ULTRAPASSAM NCR$ 1 BILHÃO

RIO — (Agência Nacional) — O Superintendente da SUDENE anunciou que os projetos aprovados êste ano representam investimentos totais, para a agricultura e a indústria do Nordeste, da ordem de 1 bilhão e 430 milhões de cruzeiros novos, ao acentuar o interêsse do Govêrno na justa distribuição da riqueza criada e até agora concentrada nas mãos dos grandes empresários".

O engenheiro Euler Bentes Monteiro afirmou que a política fixada tem garantido a manutenção do fluxo de desenvolvimento, no Nordeste. Simultâneamente — esclareceu — procuramos eliminar as distorções entre o progresso agrícola e industrial, a desigualdade de desenvolvimento por Estados e a má distribuição da riqueza que está sendo criada na região.

Disse que, no atual Govêrno, a SUDENE passou por uma reestruturação, que a aparelhou para os novos encargos estabelecidos pelo IV Plano Diretor e que, graças à coordenação dos órgãos federais e estaduais, tem sido possível a eliminação gradativa daquelas distorsões verificadas nos diversos estágios de desenvolvimento regional. Enfatizou o fato de que os Govêrnos estaduais já apresentaram seus planos à SUDENE e que as reivindicações estão sendo atendidas "sem qualquer intereferência política e com os Governadores descansados, em consequência, quanto à prioridade de estabelecida pelo organismo".

SR. ROBERTO LANDOWSKI

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

Curitiba — 20 grudnia — (dezembro) — 1967 — Nr 2944 — (51/67)

GWIAZDA

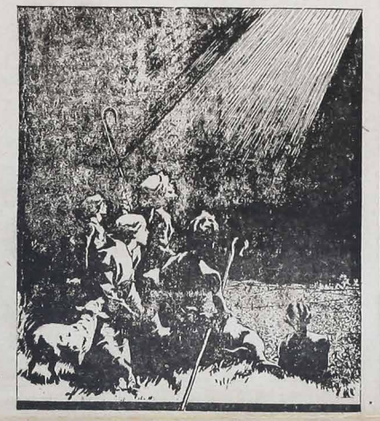

Świeciła gwiazda na niebie,
Srebrna i staroświecka,
Świeciła wiglijnie,
Każdy zna ją od dziecka.

Zwisały z niej z wysoka
Długie, błyszczące promienie.
A każdy promień to było
Jedno świąteczne życzenie.

I przyszli nie magowie,
Już trochę postarzali,
Lecz wiejscy kolędnicy.
Zwyczajni chłopcy mali.

Chwycili za promienie,
Jak w dzwonnicy za sznury,
Ażeby śliczna gwiazda
Nie uciekła do góry.

Chwycili w garść promienie,
Trzymają z całej siły.
I teraz w tym rzecz cała,
By się życzenia spełniły.

Leopold Staff

Przeniesienie portu w Rio

Ministrowie Planowania Transportu opracowują plan przeniesienia portu rio skiego do Sepetiba, oddalonego od obecnego o kilkanaście km. Miejsce portu wykorzystanoby na rozbudowę dzielnic handlowych. Nowy zaś port — otwarty w dzielnicach przemysłowych ułatwiłby bardzo ruch kołowy i transport towarów.

Pokój to nie pacyfizm

Ojciec św. zaapelował do całego świata, by obchodził nowy Rok jako "Dzień Pokoju". Podkreślił także, że pokój nie można utożsamiać z pacyfizmem. Pacyfiści bowiem są to tchórze, którzy nie chcą walczyć w obronie wolności i sprawiedliwości. Pokój opiera się na takich walorach jak prawda, sprawiedliwość, wolność i miłość. Ludzkość powinna się wychować w miłości do pokoju, by go zdobyć i bronić

Kościół wspomoże Amazonas

Wszyscy biskupi Stanu Amazonas wyrazili gotowość współpracować aktywnie z rządem federalnym i stanowym w rozwoju ekonomiczno-społecznym Amazonas. Biskupi obiecali rozwinąć żywą propagandę wśród wiernych, by każdy z nich wziął czynny udział w rozwoju tego Stanu.

Zatarg: Argentyna-Chile

Od dłuższego już czasu trwają pretensje Argentyny i Chile do 3 grup wysp i wysepek położonych w rejonie Kanału Beagle, na południu Ziemi Ognistej. Kilka już razy doszło do incydentów między statkami tych państw. Zatarg powyższy ożył powtórnie, gdy rząd chilijski zawiadomił Argentynę, że poprosił rząd Wielkiej Brytanii o arbitraż w tej sprawie. Argentynę zirytował krok rządu chilijskiego, tym bardziej, że Wielka Brytania chce zawiesić import mięsa z Argentyny, twierdząc, że zaraza bydła w Angli przyszła z argentyńskim importem mięsa.

Zawieszenie broni w Wietnamie

Dowództwo Wietkongu wydało rozkaz do wszystkich podkomendnych, by uszanowali zawieszenie broni w datach: od 24 do 27 grudnia, od 30 grudnia do 2 stycznia oraz od 27 stycznia do 3 lutego, z okazji Bożego Narodzenia, Nowego Roku oraz "Roku Księżycowego". Prezydent Południowego Wietnamu wydał również podobne orędzie do oddziałów walczących na różnych frontach Wietnamu.

Waszkanski już chodził

Ludwik Waszkański, pierwszy człowiek, któremu przeszczepiono nowe serce w jednej klinice Afryki Południowej, już wstawał z łóżka i czuł się coraz lepiej. Waszkański liczy 55 lat i jest kupcem pochodzenia litewskiego, zamieszkałym od lat w tym kraju. Lekarze, którzy dokonali operacji, orzekli, że nie ma już niebezpieczeństwa odrzucenia cudzego serca przez organizm operowanego. Tymczasem Waszkański zapadł niespodziewanie na zapalenie płuc.

Ney Braga kandydatem

Były gubernator Parany senator Ney Braga jest najpoważniejszym kandydatem na stanowisko wiceprezesa rządowej partii ARENA. Kandydaturę tą popiera gubernator Paulo Pimentel oraz partyjny blok parański. Z drugiej strony, senator Gilberto Marinho mrzewapewniony wybór na przewodniczącego Izby Senackiej w Brasilia.

Nieudany zamach w Grecji

Król Grecji Konstanty, mając poparcie niektórych kół wojskowych, usiłował dokonać zamachu stanu, obalając Juntę wojskową, rządzącą krajem od 8 miesięcy. Niestety, obecny rząd Grecji dowiedział się o zamachu na godzinę przed jego wybuchem i unicestwił tę akcję. Wskutek tego niepowodzenia, król wraz z rodziną opuścił pośpiesznie kraj, udając się do Włoch. Premier Papadopoulos i regent - gen. George Zoitakis panują nad sytuacją w kraju. Oświadczyli oni prasie, że godzą się na powrót króla do kraju pod pewnymi warunkami.

Stanowisko Kościoła

Arcybiskup Terezyny, stolicy Stanu Piaui i prèzes lacińsko-amerykańskiej Komisji Episkopalnej — Dom Avelar Brandão Viela wypowiedział prasie rioskiej stanowisko Kościoła katolickiego w Brazylii odnośnie spraw społecznych. Dom Avelar przypomniał najpierw, że odbył on rozmowę z senatorem Daniel Kriegerem na temat ostatnich zatargów niektórych biskupów z miejscowymi władzami wojskowymi. Dodał on, że odtąd Konferencja Biskupów w Brazylii — CNBB — znajdować się będzie w ciągłym kontakcie z przedstawicielami rządu, by w ten sposób uniknąć na przyszłość niepotrzebnych starć i współpracować harmonijnie na polu społecznym.

Nie można przemilczeć, powiedział arcybiskup, faktu, że rząd federalny czyni wielkie wysiłki, by zapobiec nędzy w Nordeste i poprawić stopę życiową tamtejszej ludności. Nie należy również zapominać, że rolą Kościoła jest stanąć w obronie biednych i uciśnionych w okolicznościach, gdy jedynie Kościół jest dla nich ostatnią instancją. Wiele jest problemów do rozwiązania, dla dobra mieszkańców odległych rejonów, problemów które powinny stać się codzienną troską rządu, Kościoła oraz administracji miejscowej.

Gdy Kościół broni jakiejś słusznej i sprawiedliwej sprawy i walczy o jej realizację, nigdy nie odwołuje się do gwałtów czy do użycia siły, chyba że zachodzi wypadek obalenia długotrwałej i jawnej tyranii. O niej jednak w Brazylii nie ma mowy. Przeciwnie, jeśli Kościół nawołuje do sprawiedliwości społecznej — czyni to w imię miłości chrześcijańskiej i apeluje do sumień, by je obudzić z letargu.

Każde więc energiczne wystąpienie przedstawicieli Kościoła w Brazylii ma to właśnie na celu. W żadnym wypadku nie można je tłumaczyć jako niebezpieczną agitację czy też dywersję przeciw prawowitym władzom.

MIGAWKI ZE ŚWIATA

★ **Redukcja wojsk okupacyjnych w NRF.** — USA zamierzają zmniejszyć efektywy swych wojsk w Niemczech Zachodnich z 260 tysięcy do 2525 tysięcy. Anglia zaś z 51 tys. do 45 tysięcy ludzi.

★ **Johnson atakuje pacyfistów.** — Prezydent Johnson zaatakował mocno w swych ostatnich wystąpieniach wszystkich pacyfistów, domagających się zaprzestania wojny w Wietnamie. Johnson przyrównał ich do polityków szukających ongiś ugody z nazizmem i faszyzmem.

★ **Saigon nie chce rozmów z Wietkongiem.** — Rząd Południowego Wietnamu nie godzi się na rozmowy o pokoju z Wietkongiem, gdyż za nim kryje się Wietnam Północny. Wietkong jest w tym wypadku marionetką Hanoi.

★ **Ekspansja sowiecka na Wschodzie.** — Od 1956 r. notuje się ekspansywną politykę sowiecką na Bliskim Wschodzie oraz na Morzu Śródziemnym. Sowiety udzieliły Egiptowi, Syrii, Irakowi i Algerii materiału wojennego wartości 2 miliardów dolarów. Sowiecka misja wojskowa kieruje armią Egiptu, Syrii i Jemenu.

★ **Akcja przeciw lewicy w Urugwaju.** — Nowy prezydent urugwajski Jorge Pacheco nakazał uwięzić 9 liderów lewicowych, rozwiązać 6 małych partii filokomunistycznych oraz zamknąć 2 dzienniki popierające Fidel Castro.

★ **Nieosiągalny plan Kuby.** — Wybitni uchodźcy kubańscy doszli do przekonania, że zapowiedziany zbiór 8 mln. ton trzciny cukrowej na przyszły rok w Kubie nie będzie zrealizowany, ze względu na posuchę, zły transport i złe instalacje fabryczne.

★ **Język angielski w Indiach.** — Parlament hinduski zatwierdził projekt prawa, by w prowincjach, gdzie nie mówi się językiem hinduskim, używano języka angielskiego jako oficjalnego.

★ **Inflacja w Indonezji.** — Prezydent Suharto zapowiedział, że 1968 r. będzie decydujący w życiu całego narodu, z powodu ogólnych wyborów i tegorocznej inflacji dochodzącej do 100 procent.

★ **Most powietrzny: Wietnam - USA.** — 10 tysięcy spadochroniarzy, 5 tysięcy ton tanków, armat i innego materiału wojennego oraz 37 helikopterów przywożą bez ustanku z USA do Południowego Wietnamu olbrzymie odrzutowce transportowe.

★ **Kryzys ekonomiczny opanowany w Peru.** — Prezydent peruański Fernando Belaunde oświadczył, że nowa metoda ściągania podatków, oszczędnościowa polityka rządu, zwiększony eksport za granicę oraz podwyżka cła na towary zagraniczne zwyciężyły kryzys ekonomiczny w kraju.

★ **Plan limitacji urodzin.** — Amerykański fizyk William Shockley, zdobywca Nagrody Nobla, przedstawił nowy plan regulacji urodzin przez plebiscyt wśród ludności danego kraju, czasową sterylizacją mężatek oraz wystawienie zaświadczenia, że dana rodzina posiada warunki materialne, by wychować kilkoro dzieci.

★ **Rekordowa inflacja w Urugwaju.** — Tegoroczny wzrost inflacji w Urugwaju osiągnął 110 proc. w porównaniu do roku ubiegłego. Rząd Urugwaju, pomimo ciężkich warunków finansowych, postanowił podwyższyć pobory robotników.

★ **Dayan rywalem Eskol'a.** — Minister Obrony Izraela gen. Dayan stara się przeprowadzić fuzję swej partii "Rafi" z partią robotniczą "Mapai", celem obalenia premiera Levi Eshkol.

★ **Trudności Unii Panamerykańskiej.** — Czterokrotne głosowanie członków Rady Unii Panamerykańskiej, by obrać nowego generalnego sekretarza, nie dało rezultatu. 5 głosowanie ma się odbyć w lutym.

★ **Frei w ogniu pytań.** — 600 przywódców regionalnych chilijskiej partii Chrześcijańskiej Demokracji odbędzie spotkanie z prezydentem Frei, by się dowiedzieć, na czym polegać będzie jego plan oszczędnościowej polityki w kraju.

Postęp w parze z wiedzą

Prezydent Costa e Silva, przemawiając do absolwentów Wojskowego Instytutu Inżynierii w Rio, przypomniał, że prawdziwy postęp narodu musi iść w parze z nauką. Dlatego to rozwijać należy w kraju technologię i korzystać z najnowszych zdobyczy w różnych gałęziach wiedzy. Dyplomy z ukończeniem kursów Instytutu Wojskowego otrzymało 263 absolwentów, czylinowi i wojskowych, w tym kilkunastu oficerów argentyńskich, paragwajskich, boliwijskich i Ekwadoru.

Roberto Carlos na II miejscu

Ankieta przeprowadzona przez kurytybski dziennik "Diário do Paraná" wśród miłośników popularnych piosenkarzy (śpiewaków) brazylijskich, wykazała, że Ronnie Von zdobył prowadzenie na liście najlepszych przed Roberto Carlos. Dalsze miejsca zajmują: Jair Rodrigues, Elis Regina i Agnaldo Rayol.

Nowa brón USA

Armia amerykańska posiada jeszcze jedną nową broń. Chodzi tu o pocisk artyleryjski, liczący 85 cm długości, o wadze 13 kg. Pocisk ten w chwili wybuchu rozrzuca wokół siebie małe stalowe oszczepy. Do wystrzelenia tego pocisku można używać działa typu "Howitzer" 105 mm. Broń powyższa okazała się nad wyraz skuteczna tak w akcji defensywnej jak ofensywnej, na krótką i średnią odległość.

15 mln. dolarów dla S. Paulo

Kilka prywatnych banków amerykańskich udzieliło stanowemu rządowi paulistańskiemu pożyczki w sumie 15 milionów dolarów przeznaczonych na zakupienie lokomotyw typu Diessla oraz dostarczenia ekwipunku dla elektrowni Ibitinga i Juquiá.

Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku życzy wszystkim Czytelnikom, Współpracownikom, Dobrodziejom oraz Sympatykom — Redakcja i Administracja tygodnika "LUD". Przypominamy przy tej okazji, iż prenumerata "Ludu" na 1968 r. wynosić będzie 7 kruzeirów nowych. Cena zaś Kalendarza "Ludu" na 1968 rok — 2 kruzeiry nowe.

COMENTÁRIO[S]

sôbre a nota publicada pel[a] ... cia Nacion[al]

JORNAL DO BR[ASIL]

"A nota distribuída pel[a] ... cia Nacional dos Bispos do ... de moderação, de consci[ência] ... dades que recaem sôbre o[s] ... em face das dificuldades ...

A Conferência se reu[niu] ... tensões provocadas pelos in[...] não é a primeira vez que ... vésperas de encontros imp[...] reção da Igreja no Brasil ... repticios que procuram d[...] autoridades nesses momen[tos] ... solidariedade que levem a ... com o Govêrno. Mas fun[...] Igreja e prevaleceu na Co[...] que souberam repudiar as ... quia na agitação político- ... deve ter sido fácil sopitar ... bos notòriamente interess[ados] ... presentes para capitalizar ... sistemática as posições do[s] ...

FOLHA DE SÃ[O PAULO]

"Como não poderia dei[xar] ... movimentos efetivamente ... conturbação social, busca[m] ... ra impor seus interesses ... bém é subversão da orde[m] ... mico ou político em bene[fício] ...

Pontos altos do mani[festo] ... 21 signatários preconizam ... luta pela educação do ... condenam a violência ("a ... mais f.cil mas não será a ... compreensão para a juve[ntude] ... de provocar o desespero ... de posições").

Em resumo, estamos ... problemas da maior atua[lidade] ... face deles. Por não se vir ... atacada. E a prova de q[ue] ... divergências é a disposiç[ão] ... manter um diálogo, em a[...] tituidas, para remover ma[...]

Bispos es[...] econô[micos]

BELO HORIZONTE ... Minas Gerais e Espírito S[anto] ... de para debater problem[as] ... aos Estados, visando re[...] no II, para maior partici[pação] ... O estudo sôbre Minas G[erais] ... ta com uma população d[e] ... déficit de 959 mil morad[ias] ... soas que não têm onde m[orar] ... fra-humanas.

Historias

Até menos de século e ... atrás, o homem tinha ... sinais de fumaça, do tan[...] ou velozes cavalos e cav[...] para se comunicarem un[s] ... os outros, para além do ... ce de sua própria voz. H[oje] ... satélites de comunicações ... cados a 35.680 quilômetr[os] ... céus, transportam a voz e ... magem humanas através ... oceanos.

RIR É O M[ELHOR ...]

SABEDORIA D EMAT[...]

Um moleque quis ... tou-lhe:

— Olá jumento! ... que são grandes demai[s] ...

— Você também p[...] que são pequenas dem[...]

ESPERTEZA

Dois amigos conve[rsavam] ... da sua prole. Um dêl[es] ...

— Tenho um filh[o] ... andava sòzinho!

— Pois o meu (af[...] idade, preferia que o t[...]

É A MAIOR

Mentira premiada ... "Tenho em casa u[m] ... sombra do pêndulo, n[...] buraco no fundo da ca[...]

Czytelnicy piszą:

NA MORZU MIĘDZY BARCELONĄ A LIZBONĄ
10 grudnia 1967 r.

SZANOWNA REDAKCJO, DRODZY CZYTELNICY

Szanowna Redakcjo, Drodzy Czytelnicy!

Po długiej, kilkumiesięcznej przerwie chwytam za pióro, by przede wszystkim podzielić się z Wami spostrzeżeniami ,jakie wyniosłem z naszego kraju rodzinnego. Temat ten odkładam jednak na później, z powodu konieczności uporządkowania mych notatek. Dziś ograniczę się do słów powitania, opisu wyjazdu z Polski i kilkudniowego pobytu w Genui. Samej zaś podróży morskiej opisywać nie będę. Cóż w niej bowiem ciekawego? Jesz, pijesz, śpisz i włóczysz się po statku, licząc godziny do najbliższego portu. Dobiwszy doń pędzisz czym prędzej, by zakupić w gruncie rzeczy niepotrzebne pamiątki lub "tanie" trunki, po czym wracasz obładowany na statek, by w następnym porcie, powtórzyć to samo. Więc nie mając do zreferowania, prócz uroczych widoków włoskiej i francuskiej Riwiery nic godnego uwagi, wracam do właściwego tematu.

Wierzcie mi, Drodzy Czytelnicy, że z kraju wyjechałem z musu, celem załatwienia spraw osobistych. A datę wyjazdu przyspieszyły nagłe mrozy. Krótki, sześciominutowy postój w Katowicach starczył zaledwie na odszukanie mego miejsca w wagonie Warszawa - Wiedeń i ulokowanie walizek. Zanim przeto mogłem rozważyć, czy może lepiej odłożyć jeszcze wyjazd, zapadła klamka — pociąg ruszył. Tu muszę rozproszyć pierwszą złośliwą bajeczkę o dokuczliwej kontroli polskich organów granicznych. Stwierdzam kategorycznie, że nikt mi bagażu nie rewidował, a za przedmioty, które wywoziłem tj. grzyby, szproty, bryndzę i wyroby z drzewa, cła odemnie nie pobrano. Było tego zresztą niewiele. A wiezione przezemnie 700 zł na ewentualną opłatę cła musiałem wobec takiego obrotu rzeczy zdeponować do dyspozycji mego brata. Mej chudej kasy dolarowej też nikt nie badał. Wystarczyła ma deklaracja i porównanie z deklaracją wjazdową. Rzeczowość i uprzejmość naszych urzędników granicznych stała w wyraźnej sprzeczności z przygodami, jakie czekały mnie po przekroczeniu granicy czesko-słowackiej. Tu muszę zaznaczyć, że obywatele brazylijscy, do których i ja się zaliczam, mogą podróżować po wszystkich krajach europejskich bez wizy wjazdowej. Wyjątek stanowią kraje poza "żelazną kurtyną". Wiedząc o tym, że na przejezd przez Czechosłowację potrzebuję wizy tranzytowej, porozumiałem się zawczasu z jej przedstawicielstwem w Katowicach. Niestety informacje były mętne: wiza potrzebna, udziela jej tylko Ambasada w Warszawię. Wysokość opłaty przejazdowej była rzekomo przedstawicielstwu czechosłowackiemu w Katowicach nieznana! Mając pewność, że przejazd przez Niem. Rep. Demokratyczną wynosi dol. 1.25, który można było uiścić w dowolnej walucie, przygotowałem tę kwotę, suponując że przejazd przez Czechosłowację nie wart więcej. Tymczasem stróże bramy morawskiej świadczenie to oceniają o wiele wyżej, gdyż za wizę pobraną w Ambasadzie w Warszawie żądają 3 dolary, a w pociągu trzeba za to samo zapłacić 6 dolarów. W mig zrozumiałem, dlaczego czeska reprezentacja w Katowicach nie mogła podać ceny wizy przejazdowej; zamiast 3 wolą pobrać 5 dolarów. A nieświadom rzeczy podróżny musi choć nolens volens płacić. Okazało się, jednak, że odnośny urzędnik celny nie mógł wydać reszty z 50 dolarów, a sam widok tego banknotu wywołał wyraźny podziw całego personelu czeskiego. Szukając wyjścia zrobiłem podchwytliwą choć nierealną propozycję, że wizę zapłacę w złotych polskich. Pomysł ten został przez organy "bratniego" narodu z wyraźną pogardą odrzucony. Do granicy dolarowej "braterstwo" widocznie nie sięga. Mym krytycznym uwagom dałem oczywiście upust i oświadczyłem, że państwo, które umie zdzierać z podróżnych 4 razy wyższą opłatę za tranzyt od w równej sytuacji znajdującej się Niem. Rep. Demokratycznej, winno urzędników swych wyposażyć w taką ilość dolarów, by nie psuć pasażerom (jak w mym wypadku) całej nocy. Czesi nie byli oczywiście mymi poglądami zachwyceni i widocznie z zemsty zapchali mój przedział podejrzanymi typami, niepodobnymi zgoła do posiadaczy biletów 1-szej klasy. A owe 6 dolarów zdarli ze mnie dopiero na stacji granicznej w Preszowie, gdzie zjawił się sam pan kasjer. Z mych przygód wynika następująca nauka: 1)obywatele brazylijscy powinni omijać w czechosłowackim władaniu znajdującej się "bramy morawskiej".

2) rząd brazylijski powinien wizy dla obywateli czechosłowackich dostosować do absurdalnych opłat, pobieranych przez to państwo. Dalsza część mej podróży przez Austrię i Włochy upłynęła w przyjemnych warunkach, gdyż kraje te dążą do zapewnienia podróżnym maximum wygód. I nie psują pasażerom nocy z powodu 3 wzgl. 6 dolarów.

Z krótką 4-godzinną przerwą w Wiedniu dotarłem po 36-godzinnej podróży do Genui, skąd 7 grudnia miałem statkiem Giulio Cesare odpłynąć do Santos. Do odjazdu miałem kilka dni wolnych, które wykorzystałem na krótką wycieczkę do Szwajcarii, by nacieszyć oko cudną panoramą ośnieżonych szczytów alpejskich, tak bardzo kontrastującą z wczesno jesiennym widokiem Lugano i Rapallo, tonących jeszcze w zieleni i kwiatach. Dniami całymi krążyłem też po przyportowej, starej dzielnicy Genui i błądziłem w labiryncie uliczek i zaułków tego prastarego miasta. Pełno w nich bogato zaopatrzonych sklepów, gnieżdżących się niejednokrotnie w istnych norach wczesnośredniowiecznych budynków. Trudno wprost poruszać się w tłoku kupujących i tłumie ulicznych przekupniów, zalecających w hałaśliwy sposób swe towary. Nadmiernie niskie "okazje" odpowiadają prawdopodobnie jakości. Nie brak też, jak w każdym zresztą porcie, rzesz "cór Koryntu" równie "okazyjnej" jakości. Piekło to powiększają do absurdu, miniaturowe najczęściej trzykołowe samochodziki, cudem chyba przeciskające się przez nie o wiele od nich szersze uliczki. Godzin handlowych

(C. d. n. str. 7)

Farmacia e Drogaria Stellfeld

Matriz: Praça Tiradentes, 530

Filiais: Rua Riachuelo, 138 • PARMASTEL, Travessa Oliveira belo, 71

Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zaufania.

LUD Alameda Cabral, 846 Caixa postal 155 Tel.: 4-1057 Curitiba - Paraná Brasil

Proprietário: Congregação da Missão
Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redator: Pe. José Zając

GODZINY PRZYJĘĆ: Od poniedziałku do piątku: od 8 do 12 i od 14 do 18. W soboty, od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1968
W Brazylii i krajach połdn. amerykańskich ... NCr$ 7,00
W Ameryce Środkowej i Północnej .... 3 dolary
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii .... 5 dolarów

Do poczty lotniczej dopłaca się:
na Brazylię ...... NCr$ 8,00
Do krajów Południowo-amerykańskich ...... 5 dolarów
Do U.S.A. ...... 8 dolarów
Cena egzemplarza w Kurytybie .... NCr$ 0,20
Cena egzemplarza w S. Paulo i Pôrto Alegre .... NCr$ 0,30

"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć:

São Paulo: w kiosku gazetowym obok poczty głównej — (Avenida São João)
W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejścu do Parku
Pôrto Alegre: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n.º 3.

Brasília: można czytać naszą gazetę w "Salão Nacional e Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS, w Brasília Imperial Hotel"

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, St. John Kanty Prep., ERIE, Pa.

W Argentynie: — Sñr. Juan Czajkowski, Avenida Mitre, 127, Posadas, Pcia. Misiones. Stanisław Dziewa w Gobernador Rocca i Eduardo R. Krawczyk, Floricultura Oberá calle Cordoba 267, OBERA Misiones.

W Urugwaju: — Pan Franciszek Grzywnowicz, Calle Bayona, 3623, MONTEVIDEO.

Życzenia dla Rodaków

(Na ręce Ks. Rektora)

Uroczystość Bożego Narodzenia i początek Nowego Roku Pańskiego skłaniają mnie do przekazania Ks. Rektorowi, wszystkim Kapłanom pracującym w Misji i Umiłowanym Rodakom, braterskiego pozdrowienia, życzenia radości Bożych i prymasowskiego błogosławieństwa.

Boże Narodzenie zawsze żywo stawia nam przed oczyma radosną prawdę, że jest Miłość Boża wśród nas. Ona to sprawiła, że Ojciec niebieski przysłał na ziemię Syna Swojego, który w Bogurodzicy stał się Człowiekiem, przez działanie Ducha Miłości. W utrapieniach i niepokojach naszych czasów zawsze krzepiącą jest myśl, że na tej ziemi żyje Bóg — Miłość. Ufamy, że Jego obecność, Miłość i Światłość zdolają przezwyciężyć podmuchy nienawiści i rozproszyć ciemności myśli, które ogarniają Rodzinę ludzką.

W Ojczyźnie naszej, po Wielkiej Nowennie i Sacrum Poloniae Millenium, z ufnością oddaliśmy cały Naród, w macierzyńską niewolę Maryi, ufając, że tym heroicznym aktem zaufania, zdołamy wymodlić wolność Kościołowi w świecie i w Ojczyźnie naszej. Sobór pokazał, że słowa zbawienia dla świata ma Kościół. By mógł je przyoblec w ciało, musi korzystać z wolności działania. O to módlimy się gorliwie we wszystkich świątyniach i na Jasnej Górze.

Włączamy Was, Drodzy Kapłani i Umiłowani Rodacy w te ogniwa Modlitwy i prosimy wspierajcie nas swoją katolicką wiernością, gorliwością, miłością i jednością. Módlcie się wraz z nami i jednoczcie się w tym akcie oddania Bogurodzicy, Matce Boga Wcielonego.

Życzę naszym Rodakom, by wśród nocnej ciszy, wszystkim zajaśniała Światłość Prawdziwa i rozradowała Was. Choć symbolicznie dzielę się z Wami duchem miłości, jak opłatkiem, i z serca Wam błogosławię.

W miłości bratniej
† Stefan Kardynał Wyszyński
PRYMAS POLSKI

Nekrolog

Dnia 11 grudnia, 1967 r. zmarła po długiej chorobie zaopatrzona świętymi sakramentami —
DANUTA WAWŻENCZAK
zamieszkała w Areia Branca — Quitandinha.
W nieutulonym żalu pozostaje
RODZINA — SIEDMIORO DZIECI

PEWNIE — TANIO

PKO. - WARSZAWA

SWOBODNY WYBÓR
Paczki albo Złotówki
OSZCZĘDNOŚCI ("SKUP")
ZLECENIA DO WYBORU
albo WYBRANE

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najoszczędniej, najłatwiej i bez zwłoki obdarzysz Krewnych i Przyjaciół w Polsce.

ROSJA
RUMUNIA
JUGOSŁAWIA

IKKA — BUDAPEST — TUZEX — PRAHA
GENEX — Berlin
V/O VNESHPOSYLTORG — MOSKWA

Do Rosji od 1 października do 31 grudnia 67
10% rabatu

EMPRESA J. RAJIC Ltda., São Paulo
Praça da Sé, 4.º — Tel.: 36-8530 — Caixa Postal 3950

Wspólna kolacja i zabawa Polskiej Grupy Folkoru w Pa[ranie]

Dnia 16 grudnia br. — wieczorem — odbyła się ... Towarzystwa Tadeusza Kościuszki wspólna kolacja ... stkich członków polonijnego zespołu oraz dla ... przyjaciół. W ten sposób Zarząd Polskiej Grupy ... wyraz swego uznania dla tancerzy, śpiewaków i ... nadzwyczajny wysiłek i poświęcenie okazane w ... występach zorganizowanych w stolicy i w interiorze ... Kolacja składała się z kilku dań przygotowanych ... trzowsku przez nasze panie i panienki. Sztuka ... święciła tu swój triumf, czego dowodem było ... próżnienie ogromnych półmisków i talerzy. W ... łym i naprawdę rodzinnym nastroju spożyto kolację ... po odśpiewaniu kilku piosenek, przez chór zespołu ... się zabawie tanecznej przy dźwiękach muzyki ... pary popisywały się w tańcu i to z takim entuzjazmem ... nawet starsi nie usiedzieli na miejscu, ruszając ... "gospodarza" spełniał prezes zespołu — p. Dr Żelak ... nie wspomagany przez swą małżonkę p. Danutę.

Takiej rodzinnej atmosfery, którą się widzi ... trudno spotkać gdzie indziej. Ale bo też większość ... tego zespołu występuje w nim prawie od 8 lat. Węzły ... jaźni, jakie się ty zawiązały, pozostaną nierozerwalne ... le życie.

Cores[pondent]

Najpiękniejszy podarek gwiazdkowy

To Kalendarz "Ludu" na 1968 rok. Corocznie jawi się ... w szacie i treści tak interesującej, iż staje się nieodłącznym ... naszym przyjacielem w wolnych chwilach, i pokarmem ... umysłu i serca.

Czyta go się z zapartym oddechem od deski do deski ... bowiem pełen interesujących rzeczy. Piękne są artykuły ... wielkich naszych ludziach. Przeplatany jest Kalendarz ... sami przeżyć tu i tam. Okraszony lepiej, niż dawne kalendarze, artykułami treści religijnej, urozmaicony pięknymi ilustracjami, bogaty w ogłoszenia. Dział rozrywkowy ujęty ... sunkowo, jeszcze więcej tryska humorem. Piękne wiersze ... nych autorów rozrzewniają czarem pezji. Do serca przemawia ... wiersz nieodżałowanego pisarza i poety Wojciecha Brewi... — DO POLSKI.

A Psalm 70-ty, to piękna prośba o szczęśliwą starość ... której my, Starzy Czytelnicy, się zbliżamy. Charakterystyczna i wymowna jest okładka, której treść wyjaśniają słowa: Stworzył Pan człowieka i dał mu wolną wolę.

Jednym słowem należy się Ks. Redaktorowi Józefowi Zającowi C.M. serdeczne podziękowanie i uznanie za ... i piękny Kalendarz, który po przeczytaniu ostatniej strony otwiera się na nowo, bo tyle jest rzeczy budujących i ciekawych, iż nie wystarczy przeczytać raz jeden.

Oby, Kalendarz "Ludu" na 1988 r. trafił do rąk wszystkich czytelników i przyjaciół "Ludu".

Antoni Zawad[...]

11 - Listopada — w Belo Horizonte

11 listopaada, w "Święto Niepodległości", odprawiona została w Belo Horizonte uroczysta Msza św. przez Ks. Iwo Wasilewskiego w obecności przedstawicieli miejscowych władz cywilnych i wojskowych, m. in. prezesa eks-kombatantów brazylijskich. Po Mszy św. odczytano w języku polskim i portugalskim — w zwięzłym ujęciu — historię powstania niepodległej Polski, przy czym prelegenci zwrócili się z ... lem do wszystkich eks-kombatantów zwłaszcza polskich ... walczyli nadal w obronie tych wartości, za które przelewali swą krew na polach walk, tak w Polsce, jak i na ... frontach. Także do tych, którzy nieludzko cierpieli w ... towskich obozach koncentracyjnych czy w sowieckich ... gach Syberii. Końcowym punktem obchodu "Święta Niepodległości", było walne zebranie, na którym obrano ... Zarząd Polsko-brazylijskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego w osobach:

Prezes — Sasin Tytus, Wice-Prezes — Kuni... drzej, Sekretarz — Markiewicz Jerzy, Skarbnik - ... Andrzej. Komisja Rewizyjna: Moszyńska Irena ... Jan, Borowiec Julian. Komisja Doradcza: Senio... Markiewicz Paweł. Bibliotekarz: Biskupski Bolesław ...

Ustępujący prezes W. Z. Zagłoba za długoletnią ... surę został obrany Honorowym Prezesem Towarzystwa ... respondentem.

Ksiądz Ivo Wasilewski został kierownikiem działu ... nijnego i kulturalno-rozrywkowego.

Korespondent W. Z.

Obchód w Tow. Kościuszki

Dnia 3 grudnia odbyła się w Towarzystwie Tadeusza Kościuszki uroczysta akademia z okazji obchodu 150-lecia ... cy śmierci generała Tadeusza Kościuszki. Na program ... żyły się: odsłonięcie pięknego portretu tego bohatera ... dowego; przemówienia wiceprezesa p. Jerzego Sem... Leonarda Piotrowicza, p. Konsula Stanisława Ko... p. Dr Edwarda Żelaka, podkreślające czyny i ... wielkiego Polaka — gen. Kościuszki; odśpiewanie ... śni patriotycznych przez chór Polskiej Grupy Folkoru ... Paranie, wręczenie zasłużonym członkom Towarzystwa ... miątkowych medali z podobizną gen. Tadeusza Kościuszki, ... jak również pięknych albumów o miastach polskich ... cu wyświetlono dwie polskie kroniki filmowe: De... siąclecia i "Pamiątki" po Kościuszce. Tego samego ... Zarząd Tow. przekazał do użytku członków nowy ... ny bar, całkowicie murowany, dokąd grupa Rodaków ... się na szklankę piwa i na przyjacielską pogawędkę ... niem wszystkich jest, by Tow. Kościuszki wzrastało ... więcej liczbowo i materialnie, stając się "przystanią" ... cznych Rodaków. Na zakończenie przypomina się ... grudnia, w Wigilię Bożego Narodzenia, o godz. 3 po p. ... urządzona będzie "Gwiazdka" dla dzieci członków ... twa, na którą zaprasza się wszystkie dzieci z rodzin ...

Jeden z członków ...

PROBLEMAS DO AGRICULTOR — MÃO DE OBRA CARA — ESTIAGENS — MÁS COLHEITAS.
ELIMINE ESTES PROBLEMAS E OBTENHA LUCROS CERTOS, MECANIZANDO SUA LAVOURA.

IMAG-Implementos e Maquinas Agricolas Ltda.

MOTORES DIESEL A GASOLINA DA MELHOR PROCEDÊNCIA

AGUARDAMOS SUA VISITA — MICRO TRATOR ISEKI — LINHA COMPLETA EM EQUIPAMENTOS PARA IRRIGAÇÃO
AV. SETE DE SETEMBRO — 2426 — ESQUINA COM RUA CONSELHEIRO LAURINDO — CURITIBA — MATRIZ EM SÃO PAULO

ODRADZAJĄCA MOC Nocy Betlejemskiej

Z wysokich Niebios spływa na ziemię, dziś w nocy, radosna Nowina, że Syn Boży przyszedł na świat. Ten Boski Dar, to zbratanie się Boga z ludźmi stanowi istotę Nocy Betlejemskiej, nocy wielkiej Łaski. Zrozumienie tego Cudu pozwala nam dopiero zdać sobie sprawę ze znaczenia święta Bożego Narodzenia.

Cudowne wydarzenie Nocy Betlejemskiej dało początek nowej erze ludzkości. Nauka, jaką przyniósł z sobą Jezus Chrystus, wniosła nowy świat. To też wymowa Światła Betlejemskiego trwa po dziś dzień, jako Wielka PRAWDA świata chrześcijańskiego. PRAWDA, do której pęd zaznaczał się przed tym w głosie niezaspokojonych tęsknot.

I tym stęsknionym PRAWDY przysłał Bóg syna swojego, aby im odsłonił niezmierzone horyzonty DUCHA.

Miłość Boska zstąpiła na ziemię, przynosząc ze sobą Światłość nowego życia. Bóg zesłał nam Swojego Syna, by zbawić ludzkość. Wśród ciemnej nocy zajaśniało wielkie i wspaniałe Światło radości. Jakże wyraźnie oddaje to nasza starodawna kolęda "Bóg się rodzi, moc truchleje". Bo też struchlał szatan przed cudem owej Nocy Betlejemskiej.

Boże Narodzenie, to święto nie tylko Miłości, ale i Pokoju. "Pokój ludziom dobrej woli", śpiewali Aniołowie, zwiastując całemu światu wspaniałe i niezwykłe poselstwo Boże.

Czy wszyscy jednak ludzie chcą tego pokoju. Czy wszyscy wyciągają do siebie bratnią dłoń? Niestety, nie. Bo tych ludzi dobrej woli jest coraz mniej. Coraz bardziej podnoszą głowę ci, którzy nie uznają podstawowych zasad moralnych, względnie tłumaczą je na swój sposób, mający usprawiedliwić ich błędne postępowanie.

Pychą i żądzą, które doprowadziły do upadku tylu tronów, narodów i cywilizacji, przepojona jest niestety jeszcze ogromna część ludzi. Tymczasem, aby odczuć radość Bożego Narodzenia, trzeba mieć pokój w samym sobie. Trzeba odrzucić samoblubstwo i otworzyć drzwi dla tych, ponad którymi usiłujemy się wywyższyć, względnie którzy nie mają własnego domu.

W tę Noc Wigilijną nie wolno być szczęśliwym tylko nam samym. Musi to być święto wspólnej radości.

Idąc za światłością Nocy Betlejemskiej musimy zdać sobie sprawę, iż Dzieciątko Jezus pragnie się dziś, jakby narodzić na nowo w naszych sercach; pragnie przypomnieć, iż chce być naszym chlebem powszednim.

Przedstawmy Mu więc nasze trudności i bóle, a On nas pocieszy i umocni. Prośmy Go o zgodę i miłość braterską między ludźmi. Prośmy Go o odrodzenie religijne. Prośmy Go, by ci którzy nam przewodzą, duchowo, kulturalnie i politycznie, mogli nam dać dobry przykład...

Prośmy Go, by światło, które sprowadził na świat blisko dwa tysiące lat temu pozostało gwiazdą przewodnią w ciemności nocy, jaka nas dziś otacza.

Władysław Kwarciński

W Wigilijny Wieczór

Snopa zboża z rogu jadalni, rozjarzona płonącymi świeczkami choinka, siano pod obrusem, a przede wszystkim śnieżno biały opłatek — któż nie pamięta świąt Bożego Narodzenia w Ojczyźnie?

Któż z Polaków rzuconych dolą tułaczą w świat, nie wspomina mroźnej i gwiaździstej nocy wigilijnej, Pasterki i przepięknych polskich kolęd?

Idą te wspomnienia za Polakiem wszędzie, gdziekolwiek mu przyszło bytować. Są wszędzie, jak wszędzie niesie z sobą Polak ukochanie Ojczyzny, ojczystej mowy i ojczystego obyczaju. Prawie każdy z nas zostawił w Polsce rodzinę, do której wraca myślą w wieczór wigilijny. Często drżące ze wzru-

szenia dłonie emigranta przełamują opłatek polski... biegną ku sobie z oddali myśli najbliższych, myśli gorące i serdeczne, a życzeń najlepszych pełne.

Gdy zabłyśnie pierwsza gwiazda na niebie, wszyscy zasiądą przy wigilijnym stole, i łamiąc się opłatkiem — składać będą sobie wzajemne życzenia szczęścia... wiary w lepsze jutro. Przy wieczerzy wigilijnej panuje dziwnie uroczysta cisza. W zmęczonych ludzkich sercach osiadł spokój. Zapomniano o całorocznych troskach, kłopotach, nieszczęściach i krzywdach. Dziś, w noc wigilijną, dusza wznosi się wyżej. Pokój i cisza wchodzi w serca ludzi dobrej woli.

A potem wszyscy prawie idą do kościoła na Pasterkę... skąd płynie z mocą w niebo polska kolęda: "Bóg się rodzi moc truchleje"...

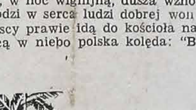

Hej kolęda, kolęda...

Adam Mickiewicz nazwał pieśń "Arką Przymierza", nazwa ta najbardziej chyba należy się kolędom. Zbliżają one nie tylko dawne czasy z nowszymi, jak powiedział poeta, lecz zarazem jednoczą wszystkie warstwy narodu.

Dzięki swej prostocie kolęda stała się własnością całego chrześcijańskiego społeczeństwa. Ale prostota nie wyjaśnia ostatecznie wielkiej zwłaszcza w Polsce, popularności kolęd. Może więc będzie można ją wytłumaczyć pięknem? Nie wydaje się jednak, by samo piękno było czynnikiem zasadniczym i rozstrzygającym, gdyż kolęda przeważnie nie jest "oficjalnym" tworem sztuki, lecz wyrasta jak kwiat polny, który przestałby być sobą, gdyby go ktoś zapragnął sztucznie pielęgnować i naturę jego zmienić. Dojrzalsze formy wiersza znajdziemy tutaj rzadko. Lepszym rytmem i gładszym tekstem wyróżniają się bezsprzecznie kolędy: "Anioł Pasterzom mówił", "W żłobie leży...", "Bóg się rodzi", "Witaj perło droga", "Mizerna, cicha".

W kolędach myśl wiernych wznosi się na wysokość Majestatu Bożego, pozwalając im zbliżyć się do żłóbka, na równi z aniołami niebieskimi i ziemskimi królami, składać hołd Nowonarodzonemu. Aniołowie śpiewają "Gloria in excelsis", królowe składają dary. Święta Rodzina istnieje, a nad stajenką noc roztacza mroki, aby promień gwiazdy betlejemskiej tym silniej mógł wskazywać drogę do żłóbka.

Kolęda mówi o wszystkim. Bo też nie jest ona modlitwą ani nawet ściślej biorąc, pieśnią kościelną, mimo że w okresie Bożego Narodzenia otrzymuje wśród śpiewów obrzędowych miejsce i w kościele.

Jest to raczej nabożna pieśń pochwalna, a przy tym jakby rodzaj różnobarwnego witraża, świecącego wokoło poważnej liturgii.

Kolędy w swoim charakterze bywają nieraz bardzo odmienne, ale kompozycyjnie są prawie zawsze jednakowe. Na początku i przy końcu myśl skierowuje się ku Boskiemu Dzieciątku, zatrzymuje się na Jego otoczeniu, składa hołd Nowonarodzonemu, prosi Go o błogosławieństwo i odkupienie wieczne. Te zwrotki początkowe i końcowe dają wyraz najsilniejszemu uczuciu. Zwrotki środkowe poświęcone są natomiast żywiołowi świeckiemu. Tu też z reguły pojawia się humor. Gdy mowa o pasterzach, to do szopy walą nasze Bartki, Kuby.

POCHODZENIE MELODII

Badania nad pochodzeniem melodii kolędowych, jak i nad czasem ich powstania nie są łatwe i jak dotąd żadnego określonego wyniku nie dały. Nie pochodzą one jednakże z bardzo odległej przeszłości, co najwyżej z XVI wieku.

Świadczą o tym tonacje i harmonie, tkwiące w melodii. Wydaje się ,że kolęda "Anioł pasterzom mówił", przypomina chorał średniowieczny, a czterоćwierciowy w "Żłobie leży..." pochodzi zapewne z wieku XVII, może z czasów króla Władysława IV.

Historia Bożego Drzewka

Zwyczaj ten, sprawiający dzieciom tyle przyjemności, spopularyzował się szybko i z krajów skandynawskich przeniknął do Anglii, Francji, Włoch i Polski.

Małżonek królowej Wiktorii, niemiecki książę Albert Sachsen-Koburg-Gotha, przeszczepił go do Anglii, ale jeszcze w roku 1850 nazwa "Christmas Tree" była tak mało dla ogółu szerokiego zrozumiała, że Londyn News musiał zamieścić wyczerpujące objaśnienie.

W Polsce zwyczaj przystrajania drzewka rozpowszechnił się dopiero w połowie XIX stulecia.

Pochód zwycięski "Bożego Drzewka" zataczał tak rozlegle kręgi, że obecnie płoną co roku świeczki czy światełka na choince wszędzie tam, gdzie mieszkają chrześcijanie i gdzie są dzieci.

"Boże Drzewko" stało się wszechświatowym symbolem radości i uczuć rodzinnych.

Obraz choinki obwieszonej świecidełkami, iskrzącej światłami, do tego stopnia zrósł się u nas z pojęciem Bożego Narodzenia, że na popularnych rycinkach świątecznych żłóbkowi, w którym leży Dzieciątko Jezus, towarzyszy najczęściej "Boże Drzewko".

Zdawaćby się zatem mogło, że to jakiś prastary zwyczaj, tymczasem — "Boże Drzewko" jest zupełnie nowożytnym rekwizytem uroczystości świątecznych.

BOŻE NARODZENIE

Wierzysz, że się Bóg zrodził w betlejemskim żłobie,
Lecz biada ci, jeżeli nie zrodził się w tobie.

GOŚĆ

Wołasz Boga; On często schodzi pokryjomu
I puka do drzwi twoich, aleś rzadko w domu.

POMAGAĆ BOGU

Bóg sam może świat zniszczyć i drugi wystawić,
A bez naszej pomocy nie może nas zbawić.

STOPNIE PRAWD

Są prawdy, które mędrzec wszystkim ludziom mówi,
Są takie, które szepce swemu narodowi;
Są takie, które zwierza przyjaciołom domu,
Są takie, których odkryć nie może nikomu.

SŁOWO I CZYN

W słowach tylko chęć widzi, w działaniu potęgę;
Trudniej dzień dobrze przeżyć, niż napisać księgę.

KRÓL I KAT

Dobry człowiek, jako król, szuka kogo wieńczyć;
Zły podobny do kata, szuka kogo męczyć.

RÓŻNICA

Dobry i zły zarówno chodzą za bliźnimi,
Jeden — żeby ich żywił, drugi — by żył nimi.

SKARGA

"Uszło szczęście, i próżno dotąd za nim chodzę!"
Nie uszło, czeka ciebie na krzyżowej drodze.

Adam Mickiewicz

Rádio Cambijú Ltda.

ZY S - 27 - Kc/s - 1950 — A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ

Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família, Hora da Música Ponêsa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homenagens, Anúncios, Avisos e Recados para Amigos.
ARAUCÁRIA — FONE:109 — PARANÁ

Centro Técnico de Amortecedores

De HEINZ LEICHSENRING

ESPECIALIZADA EM: Recondicionamento e carga de amortecedores para qualquer tipo de carro, inclusive adaptações — Suspensão dianteira — Solda elétrica — Serviço de tôrno.

PERFEIÇÃO — GARANTIA

Curitiba — Rua João Negrão, 2235 — Paraná

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nałóg pijaństwa poniża człowieka i niszczy jego zdrowie, doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sytuacji, m. in. do występku i do grzechu.

"Instituto Químico Campinas S. A." wypuścił na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w proszku, przeznaczone na leczenie nałogu pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasięg społeczny, sprowadza bowiem człowieka na nowo na łono rodziny, religii i społeczności ludzkiej. "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zażycia nałogowym pijakom, ponieważ nie posiada ani smaku ani zapachu.

"NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

"NECROETIL" jest produkowany przez "Instituto Químico Campinas S. A." i znajduje się na składzie przy Praça Porto Alegre, 405, Fone: 4-9578, Caixa Postal, 695, — CURITIBA — PARANÁ.

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. —
CENY PRZYSTĘPNE
Rua Marechal Floriano 4100 — Fone: 4-2635
CURITIBA — PARANA

EUGÊNIO STALINSKI

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

Załatwia również sprawy naturalizacji, paszportowe, wizowe itp.

NOWY ADRES:
São Paulo — Rua São Bento, 279, 4º — Tel.: 35-4475

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy tj. krowy, świnie, węgiel, koks, meble i wiele innych rzeczy...

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH
GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN,
SÃO PAULO

Caixa Postal Nr 5127, Tel.: 52-87-29

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

WSZYSTKIM NASZYM KLIENTOM ORAZ PRZEDSTAWICIELOM

WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ŻYCZY
PEKAO TRADING CORPORATION

25 BROAD STREET — NEW YORK, N. Y. 10004
NAJSTARSZA FIRMA WYSYŁKI PACZEK DO POLSKI

ŻYCIE RELIGIJNE:

BOŻE NARODZENIE

Ewangelia św. zapisana u św. Łukasza w rozdziale 2

Onego czasu — wyszedł dekret od cesarza Augusta, aby spisano cały świat. Ten pierwszy spis dokonany został przez starostę Syryjskiego, Cyryna. I szli wszyscy, aby się dać zapisać, każdy do miasta swego. Poszedł też i Józef z Galilei, z miasta Nazaret, do Judzkiej ziemi, do miasta Dawidowego, które zowią Betlejem: dlatego, że był z domu i pokolenia Dawidowego, aby dać się zapisać z Maryją, poślubioną sobie małżonką, brzemienną. I stało się, gdy tam byli, wypełniły się dni, aby porodziła. I porodziła Syna swego pierworodnego, a uwinęła Go w pieluszki i położyła Go w żłobie, bo nie było im miejsca w gospodzie. A byli w tej krainie pasterze, czuwający i trzymający nocną straż przy trzodzie swojej. A oto Anioł Pański stanął przy nich, a jasność Boża zewsząd ich oświeciła i zlękli się bojaźnią wielką. I rzekł im Anioł: Nie bójcie się, bo oto opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkiemu ludowi, bo się wam dziś narodził Zbawiciel, który jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowym. A ten wam znak: znajdziecie niemowlątko owinięte w pieluszki i położone w żłobie. A natychmiast było z Aniołem mnóstwo wojska niebieskiego, wiebiąc Boga i mówiąc: Chwała na wysokościach Bogu, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.

"Przyszedł do swojej własności, a swoi Go nie przyjęli". Nie jest to dziwna rzecz? Trzy tysiące lat Żydzi oczekują Mesjasza, czytają proroctwa, które ich pouczają, gdzie Mesjasz się narodzi, co będzie robił, jaki los Go spotka. A kiedy przyszedł nie wiedzą o tym, choć Go znów św. Jan Chrzciciel wskazuje palcem: "Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata". I dziś podobnie zamykają się przed nim drzwi wielu serc ludzkich oszukane przez fałszywych proroków. Dzieciątko Boże przychodzące z taką miłością do ludzi, zapominając o swoim majestacie Bożym, rodzi się w stajni i to nie nie wzrusza serc bezbożnych. A masoni, zamiast Dzieciątka Jezus na Boże Narodzenie — Santa Claus, a tu Papai Noel, co się nie da przetłumaczyć na polski. I taki chłop w czerwonym ubraniu z workiem na plecach ma zastąpić Dzieciątko Jezus, byleby tylko rozdawał prezenty. Katolickie sklepy też się posługują tą dziwną figurą Papai Noel, aby zdobyć większą klientelę. Dla nas powodem radości powinno być Dzieciątko Jezus. Dla Niego mają otworzyć się nasze serca. Ono potrafi pocieszyć wszystkich. Zwracajmy uwagę dzieciom, dając im choćby małe prezenty, że to się czyni na pamiątkę narodzin Dzieciątka Bożego, które — stając się człowiekiem — obdarzyło nas życiem Bożym. Podziwiajmy w to Święto tę niepojętą miłość Bożą względem ludzi. Nie tylko że chciał się narodzić z Przeczystej Dziewicy, ale wciąż rodzi się na naszych ołtarzach i może narodzić się w sercach biednych grzeszników przez Komunię św. Czy wielu katolików pamięta o tym zaszczycie w Boże Narodzenie? I że to dopiero jest obchodzeniem Bożego Narodzenia po katolicku. Jak się zapatrywał na to wielki nasz wieszcz narodowy Adam Mickiewicz, to możemy wnosić z następującego wiersza: "Wierzysz, że Chrystus zrodził się w betlejemskim żłobie, biada, jeśli nie zrodził się w tobie".

KS. Z. P

We Włocławku odbył się synod diecezjalny

Diecezja włocławska odbyła ostatnio pierwszy od 325 lat swój synod diecezjalny. W niedzielę poprzedzającą otwarcie synodu we wszystkich kościołach parafialnych diecezji odczytano orędzie ks. biskupa A. Pawłowskiego, poświęcone synodowi. W dniu otwarcia synodu odprawiona została w katedrze pontyfikalna msza św. koncelebrowana w katedrze. W końcowym akcie synodu wzięli udział biskupi włocławscy, członkowie kapituły katedralnej i kapituły kaliskiej, profesorowie, dziekani itd.

Fabryka betonu dla ZRA

(KAI) — Dwie fabryki betonów lekkich wyposażą w Zjednoczonej Republice Arabskiej Zakłady Sprzętu Budowlanego w Solcu Kujawskim, Pomorskie Zakłady Budowy Maszyn w Bydgoszczy i huta "Zgoda" w Świętochłowicach. Każda wytwórnia produkować będzie rocznie 150 tys. m sześć. betonu. Obecnie realizuje się dostawy urządzeń technologicznych dla pierwszego obiektu. Maszyny wysyłane są drogą morską do portu w Aleksandrii.

Hodoskop w Łodzi

Oddział Instytutu Badań Jądrowych w Łodzi otrzymał ostatnio nowy pawilon badawczy i podziemne laboratorium, gdzie zainstalowano tzw. hodoskop największy w Polsce aparat do badania promieniowania kosmicznego wielkich energii, istotnego problemu współczesnej fizyki.

Kielich i czekoladki króla Stasia

(KAI) — Do zbiorów Łazienkowskich w Warszawie przybyło kilka pamiątek po królu Stasiu nabytych przez dyrekcję warszawskiego Muzeum Narodowego. Jedną z nich jest kielich kryształowy z napisem "Naród z Królem" — Król z Narodem", otrzymany przez Stanisława Augusta po uchwaleniu Konstytucji 3 Maja. Obok kielicha, który wraz z kasetką eskponowały jest w niszy sypialni królewskiej znajdują się również niedawno nabyte XVIII-wieczne czekoladki z cyfrą królewską. Obie czekoladki, czy może tabliczki czekolady, z których jedna jest koloru kremowego a druga brązowa są płaskie i liczą około 10 cm długości oraz kilka cm szerokości.

W KILKU ZDANIACH

Nowy biskup w Mato Grosso

Papież Paweł VI zamianował ostatnio nowego biskupa w diecezji São Luiz de Caceres. Jest nim franciszkanin, rodem z Francji. Nowa diecezja liczy kilkadziesiąt tysięcy dusz.

Wspólne Pismo św.

Katolicy i protestanci w Brazylii zabierają się wspólnie do wydania Pisma św. Nowego Testamentu. Wkrótce zbiorą się specjaliści, by utworzyć komisję wydawniczą. Wspólne Pismo św. katolików i protestantów wydano już w 35 krajach.

Katolicy i Izraelici w USA

Zacieśniają się coraz więcej więzy współpracy pomiędzy katolikami a Żydami w USA. Skonstatowali to liderzy izraelscy podczas zjazdu w stolicy Wenezueli — Caracas. Uczestniczyli w zjeździe delegaci z 45 krajów. Zbliżenie to nastąpiło w wyniku uchwał II Soboru Watykańskiego.

Biblia w Języku Syngalezyjskim

Na polecenie Episkopatu katolickiego na Cejlonie są już w pełnym toku prace nad przekładem całego Pisma świętego na język syngalezyjski. Jak wiadomo, 70% mieszkańców Cejlonu posługuje się właśnie językiem syngalezyjskim.

Podręcznik liturgiczny w języku Lingala

W stolicy Konga — Leopoldsa (dawniej Leopoldville) pracowano i wydano podręcznik liturgiczny w języku Lingala. Podręcznik ten jest dostosowany do nowej rowej Konstytucji o Liturgii.

Ateizm w Albanii

Katolicka agencja prasowa tiracka "Kat pres" donosi, że w Albanii szerzy się ateizm. 2 169 świątyń różnych wyznań zostało zamkniętych. Większość z nich zamieniono na kina i centra dla młodzieży szkolnej. Duchowni zostali pędzono z kościołów i z Albanii.

Przygotowania do procesu apostolskiego Sł. B. M. Angeli Truszkowskiej

Pod koniec października 1967 Kongregacja Obrządków wydała pismo zlecające (Litterae Remissoriales) przeprowadzenie procesu apostolskiego o cnotach i cudach Sługi Bożej Matki Angeli Truszkowskiej, założycielki Zgromadzenia Sióstr Felicjanek. Współpracowniczka postulatora sprawy O. Bernardyna ze Sieny ,postulatora generalnego zakonu kapucynów, S. Bronisława Dmowska udała się do kraju, by poczynić przygotowania do procesu. Wicepostulatorem został mianowany O. prof. Władysław Kluz, karmelita bosy.

Ku czci św. Jana Kantego

Po uroczystościach w Kętach, gdzie spoczywają zwłoki św. Jana Kantego, dalsza uroczystość ku czci tego świętego odbyła się w Olkuszu. W mieście tym Jan Kanty pełnił funkcję proboszcza. Tu z okazji 200-lecia kanonizacji św. Jana Kantego sumę odprawił ks. prał. Florkowski z Krakowa w asyście księży z Kęt, kazanie zaś wygłosił ks. prob. J. Rozwadowski z kościoła św. Floriana w Krakowie, gdzie Jan wanty był kantorem. W uroczystości olkuskiej uczestniczyli kardynałowie, biskupi krakowscy i kieleccy oraz 60 księży z okolicznych dekanatów.

Uroczystość ku czci św. Jadwigi w Trzebnicy

Z okazji 700-lecia kanonizacji św. Jadwigi (w wrześniu i październiku 1967 r. odbyły się uroczystości Trzebnicy.

Uroczystości poprzedziła procesja z relikwiami wigi z Bazyliki do ołtarza polowego, gdzie nastąpiło nie arcybiskupów i biskupów przybywających z całego Mszę św. Pontyfikalną odprawił ks. bp. Pawłowski nie wygłosił ks. bp. Bednorz. Uroczyste pozdrowienia imieniu Episkopatu Polski wygłosił ks. kardynał K. Nastąpiła procesja z relikwiami św. Jadwigi i Te Deum południu przy grobie św. Jadwigi o godzinie 16-ej odprawione nabożeństwo różańcowe, a o godzinie 18 św. z kazaniem i procesją.

Z okazji 700-lecia kanonizacji św. Jadwigi — Paweł VI złożył w darze dla bazyliki trzebnickiej lich na ręce arcybiskupa B. Kominka wraz z pismem 29 maja 1967 roku.

WIEŚCI Z POLSK

Popiersie M. Curie-Skłodowskiej w szkole podstawowej

(KAI) — W Szkole Podstawowej nr 3 w Szczytnie odbyła się uroczystość odsłonięcia popiersia Marii Skłodowskiej-Curie. Szkoła nosząca imię wielkiej uczonej jest jedną z przodujących w tym powiecie. Popiersie ufundowały Mazurskie Zakłady Roszarnicze w Szczytnie.

Muzeum hutnictwa w Głogowie

(KAI) — W jednym z odbudowanych skrzydeł zamku Książąt Głogowskich urządzone zostało pierwsze w Polsce muzeum hutnictwa i odlewnictwa. W większości eksponaty zostały odnalezione podczas poszukiwań archeologicznych w powiecie Głogów. Znajdują się wśród nich różne przedmioty osobistego użytku, broń i narzędzia pracy, pochodzące z czasów najdawniejszych oraz odlewy żeliwa do maszyn i urządzenia odlewnicze, produkowane obecnie przez dolnośląskie zakłady metalurgiczne w Nowej Soli. Do najokazalszych eksponatów należy zrekonstruowany piec do uszlachetniania żelaza, znaleziony podczas prac wykopaliskowych na terenie budowy huty miedzi "Głogów" w Żukowicach. Obiekt pochodzi z drugiej połowy V wieku.

Milion polskich turystów w Czechosłowacji

(FEI) — Warszawski "Głos Pracy" (nr 273) informuje, że blisko milion polskich turystów odwiedziło w bieżącym roku Czechosłowację. Do 30 września br. zanotowano przyjazd 950.000 gości z Polski. Liczby te — pisze dziennik — podał na konferencji prasowej z Czechosłowackim Ośrodku Kultury Milan Lion przedstawiciel Komitetu Spraw Turystyki w Pradze.

Wspomniany dziennik informuje, że w minionym sezonie przebywało w Czechosłowacji 4 miliony turystów zagranicznych. Ponieważ w przyszłym roku przewiduje się wzrost tej liczby, otwarte zostaną m. in. 22 nowe modele a w kilku starych zamkach uruchomione będą hotele. "W miejscowościach górskich buduje się duże ilości wyciągów i kolejek narciarskich". Do informacji tych warto dodać, że według oficjalnych statystyk w roku 1965 odwiedziło Czechosłowację 2.947.000 turystów zagranicznych a w 1964 r. nawet więcej — bo 3.715.000 turystów.

Zakłady porcelany na Kaszubach

Na terenie ubogiego pod względem gleb pow. Kościerzyna— w miejscowości Lubiana — powstają duże zakłady porcelany stołowej. Przewiduje się, że w połowie 1969 r. produkcja ruszy tu pełną parą. Zakłady dostarczać będą ok. 4.800 ton wyrobów rocznie.

Nowy turbozespół w elektr "Łaziska"

(KAI) — W elektrowni "Łaziska" włączono do sieci getycznej nowy turbozespół o mocy 125 MW. Jest ta, wraz z przekazanym we wrześniu br. blokiem cznym o takiej samej mocy, zamyka pierwszy etap dowy i modernizacji 50-letniej elektrowni. Również "Łaziskach" prowadzi się dalsze, szeroko zakrojone westycyjne. Do 9172 r. zakład ten zostanie wyposażony cztery dalsze turbozespoły o mcy po 200 MW każdy. nia dysponować będzie wówczas łączną mocą 1.200

Trzecia polska cukrownia w Iranie

W mieście Shirin w Iranie oddana została przemysł cukrownia, trzecia z kolei, dostarczona przez do Iranu. Obiekt składa się z cukrowni, suszarni towni wysłodków oraz z odcukrzalni melasy.

Wysokość stypendiów studenckich w Polsce

(FEI) — W warszawskim "Dzienniku Ustaw" (nr 41) ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów informujące o podwyżce stypendiów studenckich fundowanych przez zakłady pracy i "zwyczajnych" — państwowych. Stypendia na wszystkich uczelniach i wydziałach podwyższono zaledwie o 50 zł. I tak stypendium fundowane na 1 rok studiów wynosi obecnie 410 złotych miesięcznie, na IV roku i w latach następnych — 710 zł. Stypendia zwyczajne pełne podwyższono na I roku studiów z 450 do 500 zł miesięcznie a stypendia częściowe — z 300 zł do 350 zł, na wyższych zaś latach — z 550 zł do 600 zł (pełne) i z 300 zł do 350 zł (częściowe).

Według danych warszawskiego "Małego Rocznika Statystycznego 1967 r." w roku szkolnym 1966-67 pełne stypendia otrzymywało w Polsce 31,804 studentów, częściowe zaś - 27,904 studentów na ogólną liczbę 273,277 studentów 76 szkół wyższych. Najwięcej przyznano stypendentom wyższych szkół ekonomicznych — 9.981 stypendiów i 7.533 częściowych. Ten sam rocznik informuje, że w roku szkolnym 1955-56 stypendiami dysponowało ogółem 70.092, częściowe zaś 1 studentów, w tym pełne W następnym roku szkolnym w pierwszym okresie Gomułki, liczba stypendiów spadła o 25,262.

AVENTAIS E CHAPÉUS
Aventais profissionais, aventais de cos, dentistas, sanatórios, etc.
res. Fornecemos ainda aventais para armazéns, escritórios, etc.
Preços especiais para revendedores.
Atendemos pelo reembolso postal
para qualquer localidade do Brasil
Camisaria Pinto
Rua Barão do Rio Branco, 1105
— Fone: 4-7188 — Caixa Postal 1
FILIAL:
Rua Marechal Deodoro, 630
CURITIBA

Lekarze:

Dr LUDWIK RYDYGIER
Mówi po polsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w Nowym Yorku. F.M.S.H. Choroby kiszki odchodowej. Hemoroidy Fistuły itp.
Kons.: R. José Bonifácio 110. Przyjmuje od 10-ej do 11,30 i od 15 - 18 Telefon: 4-8494.
Rez.: R. Amazonas, Marcondes, 954 Bacacheri — Telefon: 4-5473

DR. AUGUSTO KISZKA
CLINICA MEDICO CIRÚRGICA
Médico do Hospital Bom Jesus
Médico da Prefeitura Municipal.
ATENDE:
Hospital: — das 8 às 12 horas.
Consultório: — Rua Dom Pedro II 829 - das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANÁ

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego
Były Profesor Uriw. Parańskiego
Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Steifeld, Pr. Tiradentes 530 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność ichorzenia nerek i dróg moczowych.

Szpitale:

CASA DE SAÚDE DR. MOYSES PACIORNIK
PORODY — OPERACJE
Rak: rozpoznanie i leczenie
Rua Lourenço Pinto, 83
Tel.: 4-2222 i 4-2230

CASA DE SAÚDE DR. COMINESE DA ROCHA
KLINIKA OGÓLNA
Porody, operacje. - Choroby niewiast - "Raio X" — elektryczność medyczna
Rua Ubaldino do Amaral, 962
Tel.: 4-8890

Adwokaci:

DR LUCJAN KASPRZAK
Praca Osório, 45, 1.° and. 105.
Załatwia wszelkie sprawy adwokackie — Przeprowadza naturalizacje.
MÓWI SIĘ PO POLSKU

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.° 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) — Edifício Quinco — CURITIBA

Escritório: "DR. PACHECO NETO"
DR BOLESLAU SLIWIANY
Załatwia sprawy cywilne, handlowe kryminalne, robotnicze i naturalizacje Przeprowadza inwentarze.
ESCRITÓRIO: Rua Marechal Deodoro, 211 — 4.° andar — Conjunto 401 — Edificio Bradesco
RESIDENCIA: Rua Martim Afonso 1008 — Fone: 4-5496.
Mówi się po polsku
CURITIBA — PARANÁ

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOŁOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praca 8 de Janeiro, 1274 — Tel.: 173 — São José dos Pinhais — Paraná.

Dr Stanisław Bundyra
Członek Związku Adwokatów w Brazylii
Załatwia wszelkie sprawy sądowe: cywilne, handlowe, i prawnicze jak: inwentarze, mieszkaniowe, upadłościowe, itp.
Przyjmuje od godz. 13-tej do 19-tej.
Rua Nova Barão — Edif. IV — c/503.
Telefone: 33-9405, — SÃO PAULO

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas civeis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9,30 - 11,00 e das 16 às 18 horas.
Rua Cândido Lopes, 205, 2.° andar

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações de impôsto de renda. Servicos de contabilidade em geral.
CURITIBA - PARANÁ

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. .. Rua Voluntários da Pátria, 620 - Curitiba.

DR STANISLAW PUCHALA
CIRURGIAO - DENTISTA
SAO PAULO
Rua Guaianazes, 357 — 1.° andar
Sala 11 — SÃO PAULO
Expediente: das 9 às 12 horas e das 14 às 20 horas.

DR. RENATO CESAR DA ROCHA — MÉDICO
Clínica Geral — Partos — Operações
Moléstias de Senhoras
Horário: das 14 às 18 horas
C. — Edifício Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11.° andar — Conjuntos, 1105/1106 —Telefone: 4-9522 — Ramais, 234 - 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 4-8890 - Curitiba.

Wigilia w Polsce

"...Czas wieczerzać, kiedy słowo ciałem się stało! — rzekł Roch. Weszli do domu i zaraz też obsiedli wysoką i długą ławę.

Siadł Boryna najpierwszy, siadła Dominikowa z synami, bo się dołożyła aby razem wieczerzać, siadł Witek koło Józi, tylko Jagusia przysiadła na krótko, bo trzeba było o jadle i przykładaniu pamiętać.

Boryna się przeżegnał i podzielił opłatek pomiędzy wszystkich, pojedli go ze czcią kieby ten chleb Pański.

— Chrystus się w onej godzinie narodził, to niech każde stworzenie krzepi się tym chlebem świętym! — powiedział Rocho...

... Cicho się w izbie stało, ciepło, serdecznie, nabożnie i tak uroczyście, jakby między nimi leżało to święte dzieciątko Jezus.

Ogromny a ciągle podsycany ogień wesoło trzaskał na kominie i rozświetlał całą izbę, aż lśniły się szkła obrazów i czerwieniały zamarznięte szyby, a oni siedzieli teraz wzdłuż ławy, przed ogniem i poradzali z cicha, a poważnie.

Aż Rocho wyjął z zanadrza książkę okręconą w różaniec i zaczął z niej czytać cichym a głęboko wzruszonym głosem.

"Jako, to się stała nam nowina, panna porodziła syna; aż w Judejskiej ziemi, w Betlejem, nie bardzo podłym mieście, narodził się Pan w ubóstwie; na sianie, w stajni lichej, między bydlątkami, co w tej radosnej nocy cichej były mu bratami"...

Długo czytał opowieść oną, a głos mu się wzmagał i rozmadlał i w śpiew prawie przechodził, że jakby tę świętą litanię wygłaszał, a wszyscy siedzieli w milczeniu pobożnym, w ciszy serc zasłuchanych, w drżeniu dusz olśnionych cudem i w najszczerszym uczuciu łaski Pańskiej narodowi danej"...

W. St. Reymont ("Chłopi")

Wieczerza Wigilijna

I

Śledź w oliwie
Zupa grzybowa z kluskami
Ryba smażona, tarty chrzan, ziemniaki

albo

Ryba gotowana, sos chrzanowy, ziemniaki
kapusta z grochem
Kluski z makiem
Kompot z suszonych owoców

II

Ryba w galarecie, sałatka jarzynowa
Zupa rybna z kluskami lub barszcz z uszkami grzybowymi
Ryba pieczona w słoninie, sos chrzanowy ,ziemniaki
Ryba duszona z łamańcami
Kompot z suszonych owoców.

ZUPA GRZYBOWA Z KLUSKAMI

Składniki:
40 g grzybów suszonych, 1 cebula (innych jarzyn nie dodawać, ponieważ zagłuszają smak grzybów), 1 łyżka masła lub dobrej margaryny. Na ciasto: 1 jajko, 3 łyżki wody, mąki ile ciasto przyjmie. Sól, szczypta cukru.

Wykonanie:
Grzyby starannie wypłukać w ciepłej wodzie zmieniając ją kilkakrotnie. Odcedzić, zalać zimną wodą i zostawić w niej na kilka godzin, potem ugotować w tej samej wodzie z dodaniem masła, marchewki i cebuli. Na kluski zagnieść dość twarde ciasto z jajka, wody i mąki, rozwałkować jak najcieniej, pokrajać w wąskie paski, a potem w małe kwadraciki przesypując je mąką, aby się nie pozlepiały. Gdy grzybki będą miękkie wyjąć je, pokrajać w cienkie paseczki, wywar przecedzić. Włożyć do niego pokrajane grzybki, zagotować, posolić do smaku, można też dodać szczyptę cukru, wrzucić pokrajane kluseczki i gotować zupę jeszcze przez kilka minut.

Taką zupę bez zasmażki podaje się zwykle na Wigilię, a jeśli ktoś lubi zupę gęstą, trzeba zrobić białą zasmażkę z 1 łyżki masła i 1 łyżki mąki, wlać do rondla i zagotować.

TRZY RODZAJE NADZIENIA DO STRUCLI

W wigilię dnia, w którym będzie się piec słodkie strucle drożdżowe, trzeba przygotować nadzienie do nich, położyć na porcelanowej salaterce i postawić w lodówce lub w bardzo chłodnym miejscu aż do chwili użycia.

Nadzienie z maku:
Pół kg maku wsypać na głęboką miskę, zalać wrzącą wodą, zostawić tak na kilkanaście godzin — najlepiej na całą noc. Potem na sicie odcedzić mak, utrzeć go wałkiem w glinianej niepolewanej misce, albo dwa razy przepuścić przez maszynkę, dodać 1 szklankę cukru lub 1 szklankę miodu przesmażonego z 1 łyżką masła, 3 gorzkie migdały utarte na miazgę i 40 g usiekanych migdałów słodkich (jedne i drugie sparzyć i zdjąć z nich skórkę), 1 łyżkę świeżego masła, 3 surowe białka. Wszystko dokładnie wymieszać.

"ŁAMAŃCE" DO MAKU

Składniki:
2 jaja, 2 łyżki wody, mąki ile ciasto przyjmie, sól.

Wykonanie:
Zagnieść z jaj, wody, mąki, szczypty soli, ciasto tak twarde jak na makaron. Rozwałkować je jak najcieniej. Całe płaty kłaść po jednym na blachę posypaną mąką, lekko naciąć je nożem ukośnie jak leniwe pierogi. Upiec na rumiano w piekarniku. Po wyjęciu z pieca poprzełamywać je w ręku według zrobionych nacięć.

Ciasteczka takie ustawia się końcami piąonowo w ułożonym na saleterce maku przyrządzonym jak na nadzienie do strucli.

Usmiechnij się...

NASZE DZIECI

— Jak to dobrze, że ja nie jestem żyrafą.
— No i dlaczegoż to synku?
— Bo kiedyżbym umył tak długą szyję?

MAŁE CYFRY

— Sędzia: — Ile pani ma lat?
Świadek: — Dwadzieścia dziewięć.
Sędzia: — Zwracam pani uwagę, że zeznaje pani pod przysięgą.
Świadek: — Pod przysięgą jestem o dziesięć lat starsza.

NA POLOWANIU

— Słuchaj! Czemu twój pies tak uparcie mnie obwąchuje?
— Ano! Jesteś dziennikarzem — czuje "kaczki".

DOBRY OBROŃCA

Adwokat do oskarżonego:
— Broniłem was, jak własnego syna!
Oskarżony: — Czy on także taki złodziej jak ja?

30 JĘDRZEJ GIERTYCH

ofensywy lotniczej na Niemcy. Mieszkając na najwyższym piętrze zamku, my Polacy, mogliśmy jeśli nie te naloty, to zwalczanie ich przez Niemców obserwować przez nasze okna do woli, zwłaszcza że mieliśmy zarazem widok na wschód i na zachód. Schronów przeciwlotniczych dla jeńców nie było i nikt od nas nie żądał, byśmy opuszczali nasze sale. Gasło tylko światło. Gromadziliśmy się po ciemku przy oknach i patrzeliśmy na niebo. Staraliśmy się okna otwierać. Z biegiem czasu wytworzył się w Colditz zwyczaj wyprawiania przez te okna chóralnych wrzasków. Zwłaszcza Francuzi byli w tych wrzaskach mistrzami. Wyprawiano je później nie tylko w czasie nalotów, ale bez żadnej okazji, niemal co noc. Niemcy usiłowali to ukrócić, ale byli w tym zupełnie bezsilni. Noc wnoc płynęły z okien zamku przeraźliwe zbiorowe wycia i jęki, których treścią były drwiny z Niemiec i przepowiednie ostatecznej niemieckiej klęski. Na dole, w mieście Colditz, ludność mogła myśleć, że nas tu mordują, albo torturują. Ale myśmy tylko wyprawiali brewerie, bo nam się nudziło, bo chcieliśmy Niemcom dokuczyć i — najczęściej — bo było ciemno i nie mieliśmy nic innego do roboty. W innym obozie może Niemcy zastosowaliby jakieś drakońskie represje i niesubordynację stłumili. Ale Colditz było obozem wyjątkowym, w którym gromadziło się sporo jednostek wybitnych, których losem świat się interesował i za których prześladowanie mogły grozić retorsje po drugiej stronie fontu, toteż drakońskich metod tu nie stosowano. A więc Niemcy byli wobec naszych brewerii bezradni.

Oczywiście, głównym przedmiotem zainteresowania wszystkich jeńców w Colditz — Polaków i nie Polaków — było zagadnienie ucieczki.

Była zima. Ucieczka w obecnej porze miała bardzo małe szanse ostatecznego udania się, a tymczasem użycie jakiegoś sposobu ucieczki zwykle oznaczało, że następnym razem już nikt tego samego sposobu nie będzie mógł użyć, bo czujność Niemców będzie na ten sposób zwrócona.

Wszyscy chcieliśmy uciec. Amatorów do ucieczki były setki. I to nie amatorów w teorii, ale w praktyce: wszystko to byli ludzie, którzy już uciekzi próbowali i wiedzieli, do czego dążą. Wszyscy wiedzieliśmy, że ucieczka o tej porze roku nie ma sensu. Ale wszyscy baliśmy się, że ktoś inny nas ubiegnie, ktoś z owych kilkuset rywali, i że zostaniemy się na lodzie.

Chodziłem kiedyś dokoła podwórka z jednym z najdzielniejszych spośród oficerów francuskich, porucznikiem czy też kapitanem Mairesse-Lebrun. Był on pełen niepokoju.

— Jakiś imbecile, gotów się teraz wybrać na ucieczkę. Oczywiście, złapią go po trzech dniach. Ale on nam wszystkim zamknie drogę. Musimy się umówić, zobowiązać się wzajemnie wobec siebie, że nikt nie ucieknie przed określoną, wspólnie umówioną datą. Próbujmy uciekać wszyscy razem, w tę samą noc, każdy innym sposobem. Ale dopiero wtedy, gdy zrobi się wiosna. Gdy będzie naprawdę ciepło.

Zgodziłem się z nim w zupełności.

EUROPA W NIEWOLI 31

Stopniowo, w wyniku dyskusji, szeptów, kłótni i porozumień, zrodziło się w Colditz coś w rodzaju konwencji międzynarodowej, regulującej sprawy ucieczek. Nikomu nie wolno uciec przed określoną datą na wiosnę; poszczególne narodowości gwarantują posłuszeństwo wszystkich swoich rodaków wobec tego postanowienia. Utworzone zostaje międzynarodowe biuro rejestracji pomysłów ucieczkowych. Pomysł jest własnością autora. Nikt inny nie może mu pod tym względem włazić w drogę. Dopiero, jeśli upłynie określony okres czasu, gdy on ze swoich praw nie skorzysta, można będzie prawa jego uznać za wygasłe. Autor pomysłu przekazuje ten pomysł komu chce. Gdy mu się ucieczka uda, a Niemcy sposobu nie wykryją, jego spadkobierca może uciec tym samym sposobem i przekazać otrzymany sposób komuś trzeciemu.

Wyjechałem z Colditz jeszcze przed wiosną i przed rozpoczęciem sezonu ucieczkowego, a więc nie było mnie w tym obozie wtedy, gdy miały miejsce owe wszystkie niezwykłe ucieczki, które zapewniły temu obozowi jego obecną sławę w świecie. Wiem o tych ucieczkach tylko z opowiadań. Ale myślę że nie od rzeczy będzie relacje o kilku z tych ucieczek tu powtórzyć. Colditz żyło ucieczkami: przygotowaniami do ucieczek i wspomnieniami o tych, które się już odbyły. Był to obóz o bardzo niezwykłej pod tym względem atmosferze; składało się na nią nerwowe napięcie, wysiłek woli, zawadiackość, humor i wieczna emulacja sprytu i pomysłowości. Było to to samo, co na Forcie Spitzberg, ale w innym tonie: z większym poczuciem bezkarności, to znaczy weselej, bardziej sportowo, bez ciągłej grozy, że nas wymordują, a przy tym w zbiorowości liczniejszej i międzynarodowej, a więc na szerszej arenie. Opowiadanie o Colditz, które nie zawierałoby opisu ucieczek byłoby obrazem bardzo niekompletnym. Ja znam ten obraz z własnych wspomnień tylko w jego fazie wstępnej: w fazie przygotowań i marzeń. Ale całe prawie Colditz, z wyjątkiem Anglików i Holendrów, przyjechało później do Lubeki, więc wiem dobrze, co się w Colditz działo także i po moim przyjeździe.

Najbardziej efektowną ucieczką z Colditz była ucieczka owego Francuza, Mairesse-Lebrun, o którym wspomniałem przed chwilą

Muszę zacząć opowiadanie o nim od powiedzenia, że dwa razy na tydzień mogliśmy wychodzić z zamku na ćwiczenia sportowe w obrębie terenów zamkowych, ale poza naszym podwórzem. Dziedziniec zamkowy był dość nieduży i otoczony wysokimi murami, większa jego część była zawsze pogrążona w cieniu. Zgodnie z konwencją genewską jeńcy mają prawo do używania ruchu na świeżym powietrzu i o ile możności w słońcu. W wyniku już nie pamiętam jakich zabiegów czy protestów urządzono dla nas boisko sportowe w małej, słonecznej dolince na zboczach góry zamkowej. Dolinkę tę otaczały strome pochyłości, na których rosły drzewa i rozciągały się ogrody. Boisko otoczone zostało potężnym, wysokim i szerokim zasiekiem z drutów kolczastych, takim samym, jaki okalał wszystkie obozy. Za zasiekiem tym, w czasie naszych spacerów, ustawiała się na zboczach tyraliera żołnierzy niemieckich z

"CICHA NOC" — "ŚWIĘTA NOC"

DZIEJE POPULARNEJ W CAŁYM ŚWIECIE KOLĘDY

Dla milionów ludzi, śpiew prosty, bez pretensji — stał się wyrazem atmosfery zazyłości i równocześnie powagi chwili na Boże Narodzenie. Takimi są polskie kolędy. Taka jest również ze swymi prostymi słowami i wzruszająca melodia: — "Cicha noc, święta noc", która zdołała podbić serca ludzi. Stąd też nic dziwnego, że została przetłumaczona z niemieckiego "Stille Nacht, Heilige Nacht") na różne języki i narzecza i śpiewana jest w całym świecie. Niezliczone legendy są opowiadane o jej powstaniu; napisano 18 dzieł na ten temat; 11 sztuk teatralnych jej poświęcono, utrwalona została na płytach przez najsławniejszych śpiewaków, począwszy od Taubera aż do Elvis Presleyża i nawet nakręcono film o niej.

Cicha Noc, święta noc...
Wszystko śpi, atoli —
Czuwa Jezus i Maryja
Niech więc boska ich Dziecina
W błogim pokoju śpi,
W błogim pokoju śpi...

AUTORZY KOLĘDY

Dwaj autorzy tej znanej kolędy: — ks. wikariusz Józef Mohr i organista Franz Xaver Gruber, z których pierwszy ułożył słowa, a drugi — muzykę, nie doczekali się niezwykłego triumfu swego małego arcydzieła. Przez długie lata byli zupełnie zapomniani wówczas, gdy ich dzieło dostało się z Austrii najpierw do krajów sąsiednich, a później na cały świat i śpiewane jest przez niezliczonych wiernych w noc Bożego Narodzenia. Ks. Józef Mohr już nie żył, gdy orkiestra dworu berlińskiego rozpoczęła poszukiwanie w celu odkrycia autorów tej kolędy.

ORGANISTA SALZBURSKI

W 1885 roku dyrygent chóru kapituły św. Piotra mógł wreszcie zawiadomić berlinczyków, że 67-letni kompozytor Gruber, był zawsze jeszcze organistą w Salzburgu i że mieszka sam...

Opowiadają, że przypadek pozwolił trafić na ślad Grubera. Wśród chłopców, należących do chóru znajdował się niejaki Felix Gruber, który śpiewał kolędę "Cicha noc, świętnoc" zupełnie inaczej, niż jej uczono i której partytura była przygotowana w innej tonacji, że zawsze śpiewał w ten sposób ze swym ojcem, który skomponował tę muzykę.

NIEZWYKŁY PRZYPADEK

Nieco później stary muzyk napisał do kierownika orkiestry dworu berlińskiego. W swym liście wyjaśnił, jak powstała ta kolęda i dołączył rękopis tekstu i nut, takie, jakie były ułożone w Oberndorf. Dowiedziano się dopiero wówczas, że przyczyniło się do powstania tej kolędy zepsucie miejscowych organów.

Dnia 24 grudnia 1818 roku, jak na złość, zepsuły się organy starego kościoła św. Mikołaja w Oberndorf, w Austrii i nie można było ich naprawić tego samego dnia na pasterkę. Ponieważ bez muzyki pasterka byłaby zbyt smutna dla wiernych, więc postanowiono zaśpiewać coś, przynajmniej z akompaniamentem gitary. Niestety, nie było odpowiedniego utworu. Około południa tego dnia, ks. Józef Mohr, miejscowy wikariusz udał się do organisty Grubera i przyniósł mu tekst, prosząc, aby napisał muzykę na dwa głosy i gitarę. Wieczorem wszystko było gotowe i po raz pierwszy rozmodleni wierni usłyszeli piękną kolędę: — "Cicha noc..." Od tego czasu corocznie była ona śpiewana w noc Bożego Narodzenia.

ZASŁUŻONA SŁAWA

Jeśli chodzi o popularność tej kolędy — to zasługa przypada przede wszystkim jej wartości artystycznej, a później tyrolskiemu fabrykantowi organów, Carlowi Neurachermu, który po jej usłyszeniu zaproponował ją w swej rodzinnej dolinie, Ziller. Wkrótce dwie grupy śpiewaków włączyły ją do swego programu i dały poznać podczas swych objazdów. Wreszcie podczas koncertu w Lipsku A. Friesse spisał słowa i muzykę i kazał wydrukować w zbiorze śpiewów tyrolskich. Od tego czasu "Cicha Noc" zaczęła być sławną nawet zagranicą.

Obecnie na miejscu starego kościoła św. Mikołaja zbudowano kaplicę w Oberndorf, która przypomina autorów kolędy. Liczni zwiedzający corocznie się tam zbierają w okresie Bożego Narodzenia, aby usłyszeć między innymi tę kolędę przy akompaniamencie tej samej gitary, na której grał na pasterce Franz Xavier Gruber w 1818 roku.

ALTO LONDRINA
DE
GETULIO THADEU OSTROWSKI
MECANICA DE AUTOMÓVEIS
LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE
PLANTÃO AOS DOMINGOS E FERIADOS
CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANÁ

Opłatek Wigilijny

Tradycja Nocy Wigilijnej, jak żadna inna wrosła w nasze życie narodowe. Przeżywamy ją w złej i dobrej woli. Przeżywaliśmy ją w Polsce wolnej. Nie rozstawaliśmy się z nią w czasie niewoli. Przeżywamy ją dziś na obczyźnie wszędzie gdziekolwiek zaprowadziły nas drogi tułacze. Żołnierz polski przeżywał ją w czasie wojny, tam gdzie go zastała, w ruinach zburzonych domów, lub rowach strzeleckich. Armia podziemna walcząca o wyzwolenie ojczyzny przy leśnych ogniskach, gdzie ośnieżone świerki i sosny zastępowały choinki. Więźniowie za kolczastymi drutami obozów koncentracyjnych. Nie zawsze w takich warunkach mógł być opłatek. Gdy go brakło jego miejsce brał zwykły czarny chleb. Dlaczego my Polacy tak przywiązani jesteśmy do swoich narodowych tradycji? Dlaczego nie rozstajemy się z nimi prawie nigdy? Niewątpliwie dlatego, że prócz wiary żywej w Słowo, które Ciałem się stało, jest w nich część polskiej duszy i polskiego serca. W tworzeniu treści i formy tych tradycji brały udział całe pokolenia polskie, wkładając w nich co miały w sobie najlepszego i najszlachetniejszego. Dlatego nasza polska Wigilia tyle radości wnosi do polskiego domu. Jak obcym i zimnym musi być ten dom polski, w którym zabrakło już Opłatka, zamilkły kolędy, zamarło polskie żywe słowo.

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - PONCZOCHY - RĘCZNIKI - KOSZULE — Najniższe ceny w mieście.
Przed zakupem prosimy zbadać ceny w
Casa Hoffmann
Skład i Fabryka: R. Claudino dos Santos, 52 (Dawniej Praça da Ordem). — Fone: 4-1698 — CURITIBA

Novidades para o verão
EM
J. ALVES PINTO & CIA. LTDA.
RUA EMILIANO PERNETA, 26
ROUPAS RENNER
CONJUNTOS ESPORTE
CALÇAS — SAPATOS — SANDÁLIAS
E, AGORA, CAMISAS RENNER
TUDO EM 4 PGAMENTOS
SEM ACRÉSCIMO

karabinami gotowymi do strzału. Mogliśmy chodzić na to boisko dwa razy na tydzień, za każdym razem na godzinę. Szliśmy kolumną amatorów (oczywiście szli tylko ci, którzy chcieli), pod bardzo liczną strażą. Liczono nas przy bramie zamkowej przy wyjściu i przy powrocie, a tak samo przy bramie w zasieku drucianym naszego boiska (które nazywaliśmy cielętnikiem), także przy wejściu i wyjściu. Od bramy zamkowej do cielętnika szliśmy kilkaset metrów przez wąską uliczkę w obrębie murów zamkowych, ale poza obrębem obozu (w części zamku były koszary i biura wojskowe niemieckie, a także trochę mieszkań prywatnych), a potem po zboczu wśród drzew. Na boisku jedni grali w piłkę nożną ,inni uprawiali lekką aletykę, albo (za moich czasów) bili się kulami ze śniegu, albo — tak jak ja — po prostu spacerowali w słońcu dokoła boiska.

Mairesse-Lebrun uciekł na wiosnę czy też w lecie, w słoneczny i gorący dzień. Ubrany był w koszulkę gimnastyczną, w krótkie spodenki, w pantofle gimnastyczne i nic więcej. Po prostu przeskoczył przez zasiek z drutu kolczastego. Ćwiczył się niby w uprawianiu skoków; przeskakiwał przez cały sznur kolegów, którzy mu podstawiali grzbiety. Ostatni czekał przy samym zasieku. On mu skoczył na jego splecione ręce i ten go wysiłkiem ramian podrzucił wysoko w górę. Wspólnym wysiłkiem ich obu — tego co wyrzucił kolegę jak katapulta i tego, co skakał — Mairesse-Lebrun przesadził jednym susem zasieki, skoczył jak kot na ziemię po przeciwnej stronie pomiędzy wartowników, poderwał się i pobiegł po zboczu, znikając w krzakach. Posypał się za nim grad kul, ale żadna kula go nie sięgnęła: wszyscy wartownicy chybili. Ucieczka jego była przede wszystkim nie byle jakim wyczynem sportowym: dokonać takiego olbrzymiego skoku mógł tylko zupełnie wyjątkowy lekkoatleta-skoczek. (On się podobno razem z zespołem swoich pomocników długo ćwiczył, by się tego skoku nauczyć). A po wtóre, był to akt niesłychanej odwagi. On skoczył między samych wartowników, a potem uciekał po stromym zboczu, widoczny jak na dłoni, jak ścigany zając i ostrzeliwany przez całą tyralierę żołnierzy. Liczył na szczęście, że go nie trafią. Liczył także na szybkość swoich poruszeń: żołnierze niemieccy tak dalece się tego skoku nie spodziewali, że patrzeli każdy w inną stronę i minęło kilka chwil, zanim się połapali, co się stało, zanim odbezpieczyli karabiny, zanim wycelowali i zanim — niewątpliwie w pośpiechu i zdenerwowaniu — zaczęli strzelać.

Dopadł do krzaków w ogrodach, schował się w nich, przeskoczył przez jakiś płotek, i tyle go widzieli. W lekkim stroju, w jakim był, przejechał przez całe Niemcy i szczęśliwie dostał się do Francji. Potem przez Hiszpanię przedostał się do Afryki Północnej. Już nie pamiętam szczegółów jego późniejszych losów, wiem, że gdzieś był aresztowany — we Francji, czy Hiszpanii — że siedział w jakimś obozie, z którego próbował uciec i przy tej okazji połamał sobie nogi, czy też był w nogi ranny. Ostatni etap odbył, zdaje się, w sposób legalny, wyjeżdżając za granicę jako kaleka. Spotkałem go po wojnie na zjeździe Coldiczan w Lon-

Okazało się, że jest on synem dyrektora gimnazjum w Kielcach, do którego uczęszczałem w roku szkolnym 1913/1914, z bratem stryjecznym mojego dobrego kolegi. Znalazłem z nim wielu wspólnych znajomych i sporo wspólnych tematów do rozmowy.

Dzieje jego w niewoli niemieckiej skończyły się tragicznie. W rok czy dwa lata później udało się jakiemuś idiocie — było to w obozie, do którego pułkownika Kowalczewskiego z Colditz przeniesiono — uciec z obozu i przedostać się szczęśliwie do Szwajcarii. Napisał stamtąd kartkę z pozdrowieniami, w której były słowa: "rozkaz pana pułkownika spełniłem". Podobno to nawet nie był żaden rozkaz, ale jakaś całkiem błaha, prywatna prośba .Niemcy uznali to jednak za dowód, że istnieje w obozie tajna organizacja, postawili pułkownika pod sąd i rozstrzelali.

Tyle o kolegach naszych z Francji. Już z samej ilości miejsca, jakie im poświęciłem, czytelnik oceni, jak wielkim wydarzeniem był ich przyjazd w naszym życiu.

Ale i pod innymi względami cały pobyt w Colditz był okresem pełnym wydarzeń. Był to, przynajmniej dla mnie, jeden z okresów najbardziej urozmaiconych z całego pobytu w niewoli, mimo że nie próbowałem z Colditz uciekać.

Bardzo elektryzującym i radosnym przeżyciem były dla nas pierwsze naloty.

Zamek nasz stał na wysokiej skale, po środku trójkąta, tworzonego przez miasta: Lipsk, Drezno i Kamienicę (Chemnitz). Także i wielkie zakłady przemysłu chemicznego Leuna Werke, wyrabiające sztuczną gumę, artykuł nieodzowny dla niemieckich pojazdów wojennych, mieściły się w tym trójkącie. Z Colditz było do wszystkich tych miejscowości za daleko, byśmy mogli je z naszych okien widzieć. Ale gdy pojawiały się nad tymi miejscowościami samoloty i artyleria przeciwlotnicza zaczynała do nich strzelać pociskami świetlnymi, widzieliśmy to dokładnie.

Była to zima z 194 na 1941 rok, sprawa aliancka stała jeszcze prawie tak nisko jak w okresie bitwy o Anglię. Ale widać lotnictwo bombowe angielskie zaczynało już wtedy reprezentować jaką taką siłę, skoro tak głęboko, w samym łonie Niemiec, mogły się samoloty angielskie zaczynać pojawiać. Gdy po raz pierwszy zabrzmiały w Colditz syreny alarmowe, nie wierzyliśmy własnym uszom. Myśleliśmy najpierw, że to tylko ćwiczenia. Ale gdy roztoczyła się przed nami na niebie w mroku nocy różnobarwna feeria białych snopów światła reflektorów i kolorowych paciorków ognia przeciwlotniczego, oraz gdy doleciał z daleka przez okna, które umyślnie pootwieraliśmy, daleki pomruk dział, ogarnął nas szał radości. A więc to tak! Samoloty alianckie zaczynają teraz przylatywać do Niemiec! Nosił wilk, ponieśli i wilka, karta dziejów zaczyna się odwracać.

Naloty takie zaczęły się z biegiem czasu powtarzać regularnie. Nie wiem, czy były to już regularne bombardowania, czy na razie tylko loty zwiadowcze. Był to już jednak wyraźnie pierwszy zawiązek brytyjskiej

HISTÓRIA DA POLÔNIA

J. FICINSKI

80)

Entrementes, esqueciam êles que, exatamente em face dêste nivelamento social, em muito era prejudicada a magestade simbólica que envolvia a elevada personalidade de um monarca.

CAPITULO XXX

MICHAL KORYBUT WISNIOWIECKI

(1669 - 1673)

O lançamento da apagada figura de Michal Korybut Wisniowiecki como candidato à coroa entusiasmara a massa eleitoral mas causara espécie no elevado grupo de destacados membros da aristocracia imbutidos de senso patriótico na compreensão dos graves problemas nacionais e dos perigos latentes que ameaçavam a Polônia.

Os políticos esclarecidos compreendiam o perigo e temiam a crescente influência da Austria na política interna do País. Estavam cientes que dos planos da Austria constava a sua infiltração nas esferas governamentais com clara intenção de enfraquecer a autonomia.

Figuras de alta projeção nacional como Hetman Jan Sobieski, Marechal Lubomirski, Primaz Prazmowski e outros magnatas patriotas opunham-se por essas razões à candidatura do Príncipe de Lotaringia, apoiado pela Austria.

Sàbiamente, desejavam êles afastar a Polônia da perigosa pressão política da Austria, já com notáveis tendências imperialistas, aproximando-a da esfera política da França, lançando, com êste fito, a candidatura do príncipe d'Enghien, filho de grande Condé.

Estes planos políticos foram afastados com a inesperada eleição de Michal Korybut Wisniowiecki, candidato da nobreza comum.

A eleição de Michal Korybut, educado na Côrte de Viena, fôra um golpe contra o grupo patriótico da França, lançando a Polônia na esfera das influências austríacas, que de deste modo conquistara pela primeira vez uma firme cabeça de ponte na política nacional da Polônia, estabelecendo sólida posição na Côrte, aumentada muito com o casamento político do rei Michal Korybut com a Grã Duqueza Eleonora da Austria.

A política nacional de aproximação com a França fôra abandonada e afastada com chegada de dignatários austríacos que cercaram, como conselheiros, o trono do Jovem e inexperiente rei inibindo sua influência até no Senado.

Michal Korybut, apesar da cultura e da finíssima educação, era um homem indeciso, prestando-se a ser dominado e conduzido pelos sagazes conselheiros. Não possuia tino de governante e seu interesse concentrava-se em satisfazer a fraqueza doentia que possuia e que o dominava: era glutão.

O Primaz Prazmowski e o Condestável Jan Sobieski viram iminudo seu prestigio político no govêrno e observavam, muito inquietos, o desenrolar do maléfico jogo dos austríacos, tendente a insensibilizar a opinião pública para mais fàcilmente envolver a Polônia na política dominante do imperialismo da Austria.

O grupo de Jan Sobieski via a salvação da Pátria no destronamento de Michal Korybut e na reaproximação política com a França. Para isso fôra iniciada uma campanha acirrada contra êste e seus conselheiros austríacos, tentando por todos meios denegrir descrédito na opinião pública. Jan Sobieski, idolatrado pelo exército, acampado então na Ucrânia, dedicou-se pessoalmente à tarefa de esclarecer a situação entre os militares, garantindo seu apoio para eventual golpe do Estado.

Por outro lado o grupo partidário do rei, tendo à frente as famílias magnatas coligadas com os Wisniowiecki e o prestigioso magnata Pac, seguidos de quase totalidade da nobreza comum, agia violentamente contra as maquinações políticas de Jan Sobieski. Os planos da reaproximação política com a França foram públicamente denunciados na Dieta como alta traição e os chefes dos simpatizantes da França, perseguidos, sendo um deles Castelão Grzymultowski, posto sob o Tribunal da Dieta e assassinado a golpes de espadas em plena sessão da Assembléia, durante um tumulto que então surgira.

A ameaça da guerra civil pairava sôbre a Polônia. O rei Michal Korybut vivia isolado e afastado da violenta política que dominava o País. Seu prestígio pessoal diminuira tanto que quando os emissários do eleitor de Brandenburgo rapturam o patriota Kalkstein, seu opositor na Prússia, em pleno palácio real, ninguém agiu contra inaudita ofensa, nem reclamou contra inacreditável violência internacional. Kalkstein era chefe do poderoso grupo de patriotas poloneses que opunham firme resistência e prejudicavam a infiltração de Brandenburgo na Prússia real. Depois de torturado cabou sendo decapitado por ordem do eleitor, sem ser socorrido pelo govêrno de Varsóvia.

O rei tornara-se um fantoche, impotente no meio da violência política que rugia em redor.

Como sempre tem acontecido na Polônia, a guerra civil fôra afastada pela ameaça da nova guerra. A ameaça de nova invasão dos Turcos. Como por encanto apaziguaram-se os ânimos excitados quando a atenção pública fôra concentrada na real ameaça da guerra com a Turquia que até então fôra considerada pelos deputados da Dieta como uma invencionice política dos partidários de Jan Sobieski.

Em 1672 a Ucrânia ferveu novamente. O Tratado de Andruszowo que anulava os termos da União firmada em Hadz provocara nova rebelião do Hetman Cossaco Doroszenko o qual submetendo-se à Turquia conseguiu o auxilio dos Tártaros iniciando novo movimento contra a Polônia.

Inicialmente Sobieski obteve uma série de vitórias sôbre os rebeldes, mas teve que abandonar o comando de suas tropas ao ser chamado com urgência à Varsóvia, para se apresentar na Dieta. Aproveitando a ausência do Condestável, o Hetman Dorochenko atacou violentamente o exército de Sobieski, conseguindo empurrá-lo para fora da Ucrânia.

Com esta vitória convenceu ao Sultão da Turquia que chegara o momento oportuno para uma nova guerra em grande escala contra Polônia. O Sultão não hesitou dando ordem de marcha.

Em face do perigo da iminente invasão dos Turcos o rei proclamou a Convenção Gerel Militar e, muito mal aconselhado, ordenou a concentração das tropas em Hrubichev, na Ucrânia.

Fôra um grave erro tático, conquanto o Sultão Mahomet IV, num genial movimento militar, evitara o encontro com o exército polonês que o esperava na Ucrânia, conduzindo suas tropas pelo sul para atacar a Provincia de Podole completamente desguarnecida, avançando ràpidamente por suas planícies sem encontrar resistência alguma.

Poucas pequenas guarnições militares deixadas ali abandonaram seus postos para se refugiar por trás dos muros da inexpugnável fortaleza de Kamienicz, à espera do socorro.

Desta vez o Sultão planejava bem sua campanha contra a Polônia. Ordenando que Dorochenko distraisse o exército polonês na Ucrânia, fingindo que sua massa de Cossacos e Tártaros fôsse o corpo avançado de exército turco, êle próprio atacara num lugar onde não era esperado.

O Condestável Jan Sobieski fôra reenviado urgentemente para assumir o comando do exército concentrado na Ucrânia. Cumpriu as ordens de Varsóvia de má vontade. Conhecendo sobejamente as manhas de tática militar dos Turcos desconfiava de uma cilada. A seu ver, Dorochenko movimentara-se cedo demais. Os Turcos não chegariam a tempo para ampará-lo. Tinha razões de sobra para inquietar-se.

*(Continua)

PEQUENAS NOTAS

Crédito para avicultura

O Govêrno garantirá o financiamento da frigorificação de ovos para evitar o aviltamento dos prêços desse produto, segundo informação da SUNAB transmitida à imprensa. O Banco Central já estabeleceu uma faixa especial de crédito no montante de NCr$ 500.000,00 que se destinará à avicultura para financiamento da frigorificação de ovos. Esses recursos serão distribuidos por intermédio do Banco Nacional de Crédito Cooperativo.

Rotação de cultura

Embora a principal finalidade dos programas de rotação seja a de manter a fertilidade do solo, outros pontos são altamente positivos com a execução dessa prática. O contrôle de certas pragas e doenças é um dos benefícios que a rotação de cultura proporciona; insetos nematoides e algumas doenças, são relativamente controladas por êsse sistema de cultivo.

Brasil fomenta a soja

Nova espécie de soja, ainda não utilizada no Brasil, denominada "Hardee", vai ser distribuida pela Secretaria da Agricultura, como parte da campanha de fomento da produção da soja em São Paulo.

Essa variedade foi escolhida, no Estado da Georgia, Estados Unidos ,pelos técnicos paulistas e será testada nas regiões da Alta Mogiana, principalmente em Orlandia. Segundo a "Georgia Seed Development Comission", apenas 150 quilos de semente bastam que os 1.500 quilos importados permitirão ao Govêrno paulista promover uma área de plantio de cêrca de 10 alqueires garantindo, assim, para o próximo ano, volume considerável de sementes para os agricultores de São Paulo.

Dwie Książki na czasie

Żyjemy w czasach wyjątkowych. Żyjemy w czasach po Soborowych. Żyjemy w czasach szalonego postępu materialistycznego, a mimo to czujemy się źle. Bo dziś coraz bardziej przeważa materializm, a rozpasanie moralne dochodzi do zenitu.

I jak w tej fali przewrotności nie utonąć. Weźmy w serce i umysł wskazania Soborowe, one rozwiązują wszystkie trudności w duchu Bożym. Wczytujmy się w dekrety soborowe. Niestety nie mamy czasu i ochoty.

Pospieszyli nam z pomocą ci, którzy wydali dwie książki.

Jedna Franco Gierini: **Catecismo do Concilio Vaticano II**, druga — **Padre Bernhard Haring Responde**. 50 odpowiedzi na dręczące nas pytania religijno moralne.

Dziś gdy inne religie zasypują nas swymi czasopismami i wywołują zamieszanie i chaos w duszy, te dwie książki pojawiły się na czasie. Pomogą nam do głębszego zrozumienia orzeczeń soborowych i rozjaśnią horyzonty naszej wiary, iż staniemy się pełnowartościowymi apostołami świeckimi.

Antoni Zawada

P. S. — Obydwie te książki nabyć można w katolickich Księgarniach. Wydawnictwo Edições Paulinas.

Niedmodny wiersz

Wtedy się tylko czuję szczęśliwa
Gdy pełna jestem dobroci.
Promień słoneczny w duszę mi spływa
Rozświetla całą i złoci.

Wszystko się nagle staje radosne
I wszystko pełne prostoty.
Chciałabym śpiewać pieśni miłosne
Dziecięce broić pustoty.

Drzewa mi grają w zielonym lesie
Owady dzwonią mi śpiewnie
A wiatr opowieść z daleka niesie
O dziwnej jakiejś królewnie.

Wonią każdego cieszę się kwiatu
Każdym obłokiem na niebie
Serce oddaję całemu światu
Miłuję wszystkich — i siebie...

Lecę .. w złocistym wiruję pyle
W szerokiej modrej przestrzeni
Tyle radości i szczęścia tyle
Wokoło tęczą się mieni...

Zofia Ziemianowska

Gospodarstwa i Fazendy

W Mun. Arapotí PR. oczekują na naszych Rodaków. Ziemia b. urodzajna, klimat zdrowy, korzystne warunki kupna, szybki rozwój Mun. i opieka duszpasterska — to wszystko ściąga wielu nowych kolonistów. Zgłoszenia kierować: Paróquia S. João Batista — Arapotí PR. — Z Kuryłyby 3 autobusy bezpośrednie dziennie, z São Paulo z przesiadką w Jaguariaiva.

Auto Vidros Curitiba
O MELHOR PREÇO — A MELHOR TÉCNICA
VIDROS ORIGINAIS PARA AUTOMÓVEIS — ÔNIBUS E CAMINHÕES
Canaletas-Borrachas-Acessórios
COLOCAÇÃO E ATACADO
NOVAS E AMPLAS INSTALAÇÕES
Av. Visconde de Guarapuava, 3273 - Fone: 4-5095
CURITIBA — PARANÁ

ESPORTE EM REVISTA

● **Campeonato Paranaense:** Em vista do empate 2x2 entre o Água Verde e o Grêmio de Maringá, haverá um novo encontro entre êstes dois quadros, para apontar o campeão paranaense.

● **Campeonato Paulista:** São Paulo - Corinthians 1x1, Santos - Port. Santista 3x1, Prudentina - Port. Desport. 5x1, Comercial - Guarani 2x1. O título máximo será disputado pelo São Paulo e Santos FC.

● **Campeonato Carioca:** Botafogo - Bangú 2x1, Flamengo - Fluminense 4x1, Vasco - América 0x0, Campo Grande - Olaria 1x0. Botafogo sagrou-se campeão guanabarino de 1967.

● **Campeonato Gaúcho:** Internacional - Grêmio 1x1, Brasil - Pelotas 0x0, Guarani - Juventude 2x2, Aimoré - Floriano 1x0. Grêmio já é campeão.

● **Taça Brasil:** Palmeiras - Grêmio 2x1. Com esta vitória o Palmeiras medirá suas fôrças, na final, com Náutico de Recife.

● **Taça Europa Interclubes:** Górnik (Polônia) - Dynamo (URSS) 1x1. Górnik graças a sua primeira vitória sôbre o Dynamo por 2x1 e o empate último passou para as quartas-finais.

Trigo para o Brasil

O Ministério da Fazenda divulgou a seguinte nota: "O Govêrno brasileiro tem compromisso assumido com o govêrno argentino para a compra de 1 milhão de toneladas de trigo, destinadas ao abastecimento do nosso mercado, em 1968; além disso, receberá 500 mil toneladas dos Estados Unidos, dentro do esquema da Public Law 480. No momento, negocia-se compra de 200 mil toneladas da Espanha, e é decisão do Govêrno adquirir o restante do trigo necessário ao abastecimento interno (cêrca de 1 milhão de toneladas), naqueles mercados que oferecerem melhores condições de compra, inclusive nos Estados Unidos, se fôr o caso, até o limite de 700 mil toneladas".

Czytelnicy piszą

"Czy tylko śpiew, czy mowa także?"

Szanowna Redakcjo "Ludu"!

Pomijając detale na marginesie chcę zwrócić uwagę, nie wiem czy będzie słuszna, mianowicie dotycząca ostatniego naszego występu folklorystycznego w Iratí w dniu 26 listopada br. Co do samego występu — był świetny, a popisy kapitalne. Zdaje mi się, że nie od rzeczy byłoby na koniec występu powiedzieć kilka słów we własnym języku dla grona Rodaków, dla których chyba mowa też ma jeszcze znaczenie, a tego właśnie zabrakło. Jeżeli śpiew nie jest zakazany, to i mowa także. Nasze stare przysłowie mówi: "Polacy nie gęsi — swój język mają". A mamy przecież język w tej chwili naprawdę piękny, kto go tylko zna. Kiedy byłem zeszłego roku w Cyrku Moskiewskim w São Paulo, usłyszałem na koniec kilka słów podziękowania i pozdrowienia w języku rosyjskim od spikera, który zapowiadał poszczególne punkty programu. Okazało się, że nic mu na tym nie ubyło.

Uważam, że nie stanowimy tu w Brazylii jakiegoś ułamku wegetującego, który miałby być ograniczonym, ale przyspazramy wiele do całego dorobku tego kraju, który nas żywi. Stąd i języka nikt nam nie może "podciąć" bez bardzo ważnej przyczyny.

Z serdecznym pozdrowieniem —

Czytelnik z Rio Azul

Szanowna Redakcio, Drodzy...

dzielnica portowa chyba nie uznaje. Nie obowiązują one oczywiście w górnej prawie w niczym pobliskiemu Modlanowi i innym wielkim miastom Italii. Wspaniały ten kraj, od lat szczęśliwy, bo nie znający zmory dewaluacji, konkuruje z powodzeniem z pobliskim centrum turystycznym — Szwajcarią. Bije ją jednak cudami średniowiecznej architektury z licznymi śladami wspaniałej kultury rzymskiej, fundamentu europejskiej cywilizacji. Jak urzeczony chodziłem godzinami całymi po mrocznych kościołach genueńskich, podziwiałem z masywnych bloków granitowych zbudowane mury i filary 1000-letnich prawie świątyń, pomników stylu romańskiego. W parze z renesansem nadał on swoiste piętno miastom włoskim. Nie widać tu prawie gotyku, którego ostre łuki i strome dachy dominują w krajach, w których opady śnieżne narzucały takie właśnie rozwiązanie architektoniczne.

Pełen niezapomnianych wrażeń odpływałem rankiem dnia 7 grudnia z miasta rodzinnego Krzysztofa Kolumba. Na morzu szła wysoka fala, niezwykła na Morzu Śródziemnym, gdy nie wieje sirocco. Oby ta burza nie była zwiastunem złego. W tej nadziei kończę, śląc Wam, mili Rodacy, życzenia Wesołych Świąt i pomyślności wszelkiej w Nowym Roku. Oby okres świąteczny przyniósł ukojenie ludziom i ludom pogrębionym. Oby tyle nadużywane hasło miłości bliźniego zostało przez możnych tego świata zrozumiane jako uznanie praw każdego bez wyjątku człowieka i każdego narodu do wolnego bytu, zbudowanego na uczuciu braterstwa wszystkich mieszkańców tego padołu.

Zygmunt Wieliczka

"POPULUS QUI HABITABIT IN TENEBRIS VIDIT LUCEM MAGNAM"

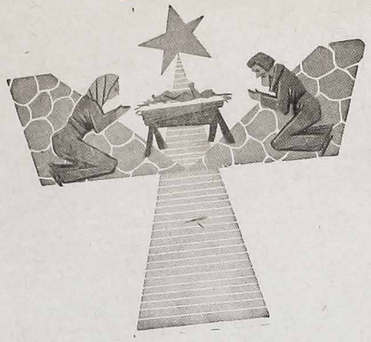

Na festa do Santo Natal há várias noções que por assim dizer se superpõem. Antes de tudo, o nascimento do Menino Deus torna patente a nossos olhos o fato da Incarnação. E a segunda Pessoa da Santissima Trindade que assume naturesa humana e se faz carne por amor de nós. Ademais, é o inicio da existência terrena do Senhor. Um inicio refulgente de claridade, que contém em si um antegosto de todos os episódios de Sua vida pública e privada. No alto desta perspectiva está sem dúvida a cruz. Mas, nas alegrias do Natal mal divisamos o que ela tem de sombrio. Vemos apenas jorrar do alto dela, sôbre nós, a Redenção. O Natal é assim o prenúncio da libertação, o sinal de que as portas do céu vão ser reabertas, a graça de Deus vai novamente difundir-se sôbre os homens, e a terra e o céu constituirão outra vez uma só sociedade sob o cetro de um Deus Pai, e não mais apenas Juiz.

Se analisarmos detidamente cada uma destas razões de alegria, compreenderemos o que é o júbilo do Natal, êste gaudio cristão unçido de paz e caridade que faz com que durante alguns dias todos os homens experimentem um sentimento bem raro nêste triste século vinte: a alegria da virtude.

***

A primeira impressão que nos vêm do fato da Incarnação, é a idéia de um Deus presente sensivelmente, e muito junto de nós. Antes da Incarnação, Deus era para nossa sensibilidade de homens o que seria para um filho um pai imensamente bom mas morando em terras distantes. De todos os lados nos vinham os testemunhos de sua bondade. Porém não dela nos tinhamos a ventura de haver experimentado pessoalmente seus afagos, de ter sentido pousar em nós seu olhar divinamente profundo, gravemente compreensivo, nobremente afetuoso. Não conheciamos a inflexão de sua voz. A Incarnação significa para nós o gáudio dêste primeiro encontro, a alegria do primeiro olhar, o acolhimento carinhoso do primeiro sorriso, a surprêsa e o alento dos primeiros instantes de intimidade. E por isso, no Natal, todos os afetos se tornam mais expansivos, tôdas as amizades mais generosas, tôda a bondade mais presente no mundo.

***

Na alegria do Natal há porém uma grande nota de solenidade. Pode-se dizer que o Natal é de um lado a festa da humildade, mas de outro lado a festa da solenidade. Com efeito, o fato da Incarnação traz ao nosso espirito a noção de um Deus que assumiu a miséria da natureza humana na mais intima e profunda das uniões que há na criação. Se da parte de Deus há a manifestação de uma condecendência quase incalculável, reciprocamente, quanto aos homens há uma promoção quase inexprimivel. Nossa natureza foi promovida a uma honra que jamais poderamos imaginar. Nossa dignidade cresceu. Fomos reabilitados, enobrecidos, glorificados.

E por isto, há qualquer coisa de discreta e familiarmente solene nas festas de Natal. Os lares se enfeitam como para os dias mais importantes, cada qual usa seus melhores trajes, a polidez de todos se torna mais requintada. Compreendemos à luz do presépio, a glória e a bem-aventurança de ser pela natureza e pela graça irmãos de Jesus Cristo.

E por isto é que, quando os sinos anunciarem à Cristandade o Santo Natal, haverá mais uma vez a alegria santa sôbre a terra.

(Transcrito de "CATOLICISMO").

Ministro australiano morre afogado

O primeiro ministro da Austrália, Harold Holt, desapareceu nas águas quando nadava no Oceano Pacífico, perto de Porthsea, nas proximidades de Melbourne. A maré estava muito alta, com pedaços de madeira flutuando, quando Harold Holt, contrariando os conselhos de amigos, resolveu nadar numa zona bastante perigosa do mar, onde encontrou a morte.

Aumenta a deserção

SAIGON — Continua aumentando o número de deserções nas fileiras comunistas, elevando-se, até o dia 8 passado, a 26.581 o número de "vietcongs" que passaram para o lado do govêrno sul-vietnamita. Na primeira semana de dezembro, 292 comunistas aderiram às fôrças de Saigon.

No período correspondente do ano passado, o número de deserções foi de 18.189.

Êxito na alfabetização

A Cruzada ABC e a Secretaria da Educação de Paraíba vem promovendo desde 1965 um amplo programa de alfabetização de adultos no Estado de Paraíba. Em 1966 foram alfabetizados 10 mil adultos em 37 municípios paraibanos, dos quais 7 mil já concluiram o curso primário. Tendo em vista os ótimos resultados alcançados, o Ministério de Educação pretende transformar o plano em modêlo para todo o País.

Gibraltar pertence à Espanha

NOVA YORK — A Organização das Nações Unidas decidiu, novamente, que Gibraltar é território espanhol, tendo solicitado que a Grã-Bretanha "descolonize" o rochedo situado na entrada do Mediterrâneo.

A Comissão recomendou também o reinicio imediato das negociações entre anglo-espanholas "com o objetivo de pôr têrmo à situação colonial em Gibraltar e salvaguardar os interêsses da população após o têrmo daquela situação".

Ministro romeno asila-se na França

O ministro de Estado do govêrno romeno, Georgi Filip, que veio à França para assistir, em Grenoble, à uma cerimônia comemorativa da resistência francesa antinazista, pediu asilo ao govêrno frances - Filip combateu na resistência francesa, durante a guerra, sob pseudônimo e com a patente de capitão, possuindo, em Grenoble, numerosos amigos.

A fome matará milhões

O biologista norte-americano Paul Ehrlich, do Departamento de Ciências Biológicas da Universidade de Stanford, na Califórnia, declarou que a espécie humana perdeu a batalha para se alimentar e que centenas de milhões de pessoas morrerão de fome entre 1970 e 1985. Acrescentou que isto se dará, a despeito de qualquer programa que seja iniciado agora.

A fabricação de fertilizante

A produção nacional de superfosfato simples vem sendo ameaçada pelas maciças importações de superfosfato triplo e fosfato diamonico. Fertilizantes mais ricos em elementos nutrientes. A informação foi prestada à Câmara pelo ministro da Indústria e Comércio. Acrescentou o sr. Macedo Soares que a desigualdade entre o preço do competição do produto nacional com os produtos estrangeiros decorre, principalmente, do seguinte: o enxofre usado pela indústria nacional é todo êle de procedência estrangeira.

O ministro Macedo Soares afirmou que o Govêrno já se apercebeu claramente dessa situação e para contorná-la esquematizou as medidas indispensáveis à preservação dos interesses da produção nacional.

RIR É O MELHOR REMÉDIO

NUM ARROUBO DE SINCERIDADE

— Quando eu digo uma asneira sou o primeiro a rir-me dela.

— Então que vida alegre deves levar, hein?

LOJA DE TECIDO

Na loja de fazendas:

— Minha senhora, recomendo-lhe êste tecido que é o que há de mais moderno e adequado à estação.

— Acho muito bonito, mas receio que desbote:

— Quanto a isso posso lhe garantir: está na vitrine há mais de um ano e não desbotou...

A RESPOSTA

Certo professor escreveu no boletim de um aluno para o seu pai ler:

"O menino é bom aluno, mas fala demais".

No dia seguinte o boletim voltou com o seguinte:

"O senhor precisa conhecer a mãe dêle".

O Natal de minha infância

JOÃO LUIZ CASIMIRO
(Universitário Militante da T.F.P.)

Começa a refletir-se o próximo Natal nas vitrines enfeitadas das lojas comerciais. Que diferença entre êste Natal comercializado e a imagem sublime dos natais de minha infância!

Embora os anos que os separam não sejam muitos, tenho a impressão de serem séculos. Não terá o tempo acelerado sua marcha?...

O que caracterizava o meu Natal era sobretudo a missa da meia-noite, em nossa pequena igreja da cidade do interior. Encimando uma imponente escadaria, a igreja dominava tôda a cidade. Do alto de sua tôrre enxergava-se toda a periferia...

Começava enfim, o Sacrifício Augusto. Entravam o celebrante e os diáconos vestidos de paramentos cintilantes de ouro, contrastando com as austeras sotainas pretas e sobrepelizes brancas dos seminaristas, que naquele tempo eram numerosos. O cheiro agradável do incenso invadia a igreja.

A hora mais festiva para nós crianças era quando o padre entoava o "Glória" gregoriano. Enchia-se o templo de sons. Tocavam as sinêtas, repicavam os sinos, fora começavam os rojões sem conta. Por um instante, era o céu, eram os anjos que tinham vindo anunciar que nascera o Redentor. Depois do silêncio sagrado da consagração, vinha a alegria da comunhão. Nascia verdadeiramente em nossa alma o Salvador.

Acabada a Missa, todos saiam lentamente, solenemente, para suas casas, para a ceia de Natal. Ceias fartas, ceias modestas, ceias que se constituiam sobretudo da alegria de estar juntos nessa noite bendita em que a "luz brilhou nas trevas"...

Em janeiro "Operação Seguro"

Várias companhias de seguro da Capital já estão instruindo e ultimando os papéis administrativos para o início da operação de "Seguro de Responsabilidade Civil", obrigatório a partir do dia 1º de janeiro próximo. Será de 80 cruzeiros novos o seguro de responsabilidade civil dos proprietários de veiculos a motor, independente da marca ou do valor do carro de passageiros. Segundo as instruções a respeito da matéria, junto às companhias seguradoras, a tarifa criada será paga no momento em que o interessado providenciar a expedição da apólice sem o que não conseguirá o emplacamento. Esta exigência está contida no decreto da Presidência da República, que regulamenta a lei de proteção a terceiros por danos contra acidentes automobilísticos. Proveniente dêste seguro, serão cobertos os prejuvzos contra terceiros, pessoas e materiais, com pagamento de até 6 mil cruzeiros, novos, em caso de morte e, ainda, custeio das despesas médicas da vitima ou por sua invalidez permanente. Para cobrir danos materiais o custeio é da ordem de até NCr$ 5,00. Esta modalidade de seguro, entretanto, não cobrirá danos gerados ao veiculo do segurado quando por colisões ou obstáculos móveis, roubo ou incêndio.

("Diário do Paraná")

Diálogo vai até Moscou

CIDADE DO VATICANO — A primeira missão de alto nível enviada pelo Vaticano a Moscou informou que estabeleceu "contatos fraternais" com a Igreja Ortodoxa Russa. Acrescentou que esses contatos "são particularmente úteis para conseguir uma compreensão mais profunda da vida e das respectivas tradições religiosas, que podem contribuir para descobrir novas possibilidades de operações entre cristãos para o serviço do mundo de hoje".

A comissão pontifícia viajou à capital soviética no dia 9 último, chefiada por mons. John Willebrands, da Secretaria Vaticana para a Unidade Cristã. Em comunicado enviado ao Vaticano, mons. Willebrands informa que a comissão assistira à consagração de um bispo ortodoxo em Leningrado e, posteriormente, prelados ortodoxos assistiram a missa, juntamente com os representantes da Santa Sé, na igreja católica romana daquela cidade.

O comunicado afirma que o principal tema das conversações com os representantes da Igreja Russa foi "o pensamento social da Igreja Católica Romana, a começar dos fins do século XIX" até os últimos documentos pontifícios.

("O Estado")

Ponte Niterói-Rio já em 1968

O ministro de Transportes, coronel Mário Andreazza, afirmou no Rio que a ponte Rio - Niterói será iniciada no próximo ano e terminada ainda no govêrno do marechal Costa e Silva. A construção da ponte, que terá o nome "Ponte da Marinha", será feita bàsicamente com a utilização dos melhores técnicos, materiais e firmas nacionais, fatores que contribuirão para maior orgulho do povo brasileiro. O custo total da obra será de 80 milhões de dólares.

Histórias Reais

SATELITES DE COMUNICAÇOES

Os novos satélites da INTELSTAR possibilitarão várias estações terrestres em diferentes países a receber mensagens ao mesmo tempo. O satélite do Atlântico enviará simultâneamente programas de televisão e chamadas telefônicas transoceânicas. Uma em seis chamadas trans-oceânicas já é atualmente transmitida por satélite.

Vitais para o sistema de comunicações por satélites são as estações terrestres. Equipamento extremamente complexo envia o sinal ao satélite, que o reforça e o repete-o para outras estações terrestres. Elas, por sua vez, captam o fraco sinal enviado pelo satélite, ampliam-no bilhões de vêzes e passam-no para as rêdes terrestres de ligação.

Servindo a zona do Atlântico estão estações em: Andover, nos Estados Unidos (1); Mill Village, no Canadá (2); Goonhilly Downs, na Inglaterra (3); Pleumer-Bodou, na França (4); Raistings, na Alemanha Ocidental (5); Fucino, na Itália (6). A Espanha está atualmente construindo 2 estações (7) e (8); e a Grã-Bretanha numa ilha da Ascenção (9). As estações da zona do Pacífico são: Brewster Flats, nos E.U.A. (10); Havai (11); Carnavon, na Austrália (12); e Ibaraki, no Japão (13).

VI Frota é hostilizada

A Marinha norte-americana exibiu fotografias que confirmam as denúncias de que unidades navais soviéticas estão destruindo os movimentos da VI Frota dos EUA no Mediterrâneo.

Uma das fotos mostra um contratorpedeiro soviético da classe "Kashin", de número 504, pràticamente ao lado do porta-aviões "Franklin D. Roosevelt" a uma distância bastante pequena. Outras fotos, tôdas tiradas da cobertura daquele porta-aviões, em setembro, mostram o mesmo contratorpedeiro "fechando" a passagem do "Roosevelt".

A frota russa no Mediterrâneo foi quadruplicada nos últimos dois anos, e dispõe, no momento, de 30 embarcações, ao passo que os Estados Unidos mantém ali 55 unidades, com 2 ou 3 porta-aviões.

26 reprêsas na fronteira: Brasil-Uruguai

A Comissão Mista Brasil - Uruguai, reunida há pouco, em Montevidéo, encerrou seus trabalhos que prevêm a construção de 26 reprêsas em diferentes lugares da região fronteiriça, com o objetivo de armazenar as águas para irrigação e energia, controlar a navegação e as inundações.

Essa obra, quando realizada, favorecerá um milhão de hectares que poderão converter-se num importante centro produtor de arroz e forragens para a América Latina.

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

Curitiba — 27 grudnia — (dezembro) — 1967 — Nr 2945 — (52/67)

Trzej Królowie jechali...

Trzej Króle jechali,
Jezuska szukali,
Zobaczyli zamek,
w bramę zastukali.

— Otwieraj się zamku
wspaniały, królewski!
Pewnie gości w tobie
Jezusek Niebieski."

Wyszedł sam marszałek
przed bramę zamkową,
spojrzał na Trzech Króli
i pokiwał głową:

— Zamorscy królowie,
jedźcie szukać dalej,
nie ma tu Jezuska
wśród zamkowych sali.

Zmartwili się króle
bo już i noc blisko,
Patrzą ,a tu gwiazda
nad stajenką błyska.

Widzą Trzej Królowie
wyraźny znak Boży.
Więc Melchior najstarszy
drzwi stajni otworzył.

Ledwie je otworzył,
upadł na kolana,
bo ujrzał Dzieciątko
na wiązance siana.

Nie miał'ci Syn Boży
szat z pereł i złota.
Leżał nagusieńki,
jak ludzka sierota.

Pojęli cud świata
zamorscy mocarze
i padli przed złóbkiem
na królewskie twarze.

Z darami świętymi
złożyli Mu skrzynie,
uwielbili Boga
w maluśkiej Dziecinie.

E. Zarębina

Niebezpieczny owad w Paranie

Tzw. choroba "Chagas", wywołana przez owad zatruwający krew ludzką i w konsekwencji atakujący serce, liczy wiele ofiar w Północnej Paranie. Zgodnie ze statystyką parańskiego Sekretariatu Zdrowia — na chorobę tę cierpi około pół miliona osób, dzieci jak i dorosłych. Najskuteczniejszym środkiem przeciw tej chorobie jest dezynfekcja domów mieszkalnych przeprowadzana 3 razy do roku przy pomocy preparatu BHC. W ciągu ub. roku władze sanitarne przeprowadziły dezynfekcję 450 tys. domów.

Kardiolog Barnard mówi

Słynny kardiolog Afryki Południowej — prof. Christian Barnard, który w asyście 30 lekarzy dokonał przeszczepienia serca na Waszkańskim, zmarłym w tych dniach, nie traci nadziei, że przyszłe operacje tego rodzaju będą szczęśliwsze. Dodał również, że doświadczenia z operacją Waszkańskiego usuną niebezpieczeństwo jakiejkolwiek infekcji wewnętrznej u chorego. Przeszczepienie organów ciała ludzkiego są możliwe, jeżeli pochodzą od osób zmarłych w nagłych wypadkach, lub od ciężko rannych, dla których nie ma ratunku.

Pokojowa propozycja Johnsona

W wywiadzie udzielonym telewizji amerykańskiej, prezydent Johnson wyraził gotowość zawarcia pokoju w Wietnamie, jeśli tylko strona przeciwna wykaże dobrą wolę. Jasnym jest, powiedział Johnson, że wojnę w Wietnamie nie można zakończyć jedynie kosztem USA, zostawiając w rękach przeciwnika wszystkie korzyści i robiąc z niego realnego zwycięzcę. Warunki pokojowe muszą być sprawiedliwe dla obu stron walczących. Wietnam Południowy, według Johnsona powinien posiadać rząd konstytucyjny, obrany na podstawie wolnych wyborów, w których każdy wyborca przedstawia jeden głos. Ewentualne zaś zjednoczenie dwóch Wietnamów odbyć się może w drodze wyborów i pokojowego porozumienia.

Nowe wystąpienie Lacerdy

Podczas swego pobytu w Porto Alegre, Carlos Lacerda skrytykował ponownie rząd prezydenta Costa e Silva twierdząc, że nie brakuje w nim elementów korupcyjnych, jako też i tych, którzy pogwałcili ideały rewolucyjne z 1964 roku. Wobec wystąpień Lacerdy rząd federalny zachowuje całkowite milczenie, nie wdając się w polemikę, mogącą zaostrzyć wzajemne stosunki. Zresztą p. Prezydent dał kilkakrotnie do zrozumienia, że chce uszanować głosy opozycji, istniejące w każdym systemie demokratycznym.

Prezydent przeciw demagogii

Prezydent Costa e Silva, podczas rozdawania dyplomów absolwentom Szkoły Marynarki Wojennej, wypowiedział ostre słowa pod adresem demagogów, którzy — komentując liczne manewry wojskowe odbywające się w kilku Stanach — starają się przekonać społeczeństwo, że w kraju panuje niepokój. Czyli, że manewry miały na celu zastraszyć obywateli niezadowolonych. Prezydent podkreślił, że odpowiedzią na demagogię jest wysiłek rządu, by prowadzić nadal rozbudowę kraju, opierając się na lojalności i poparciu całej armii.

2 most między Brazylią a Paragwajem

Kanclerze Brazylii i Paragwaju podpisali umowę na budowę nowego mostu na granicy tych państw, który wzniesiony będzie na rzece Apá. Most liczyć będzie 80 m długości i wpłynie wielce na ruch handlowy między północnym rejonem Paragwaju i południowymi Stanami Brazylii.

Słowa na czasie

Jeden z najwybitniejszych ekonomistów brazylijskich, prof. Eugenio Gudin zabrał ostatnio głos na temat stosunków społecznych w Brazylii, komentując niedawne orędzie Episkopatu brazylijskiego na temat zatargów kilku biskupów z miejscowymi władzami. Prof. Gudin powstrzymuje się od krytycznych uwag tego orędzia, którego treść została na ogół przychylnie przyjęta przez opinię publiczną kraju, zwłaszcza poważną prasę.

Przypomina on natomiast, że stosunki społeczne w Brazylii nie są tak ciężkie, jakby się to komuś zdawało. Prawodawstwo dla świata pracy jest o wiele liberalniejsze i pozytywniejsze aniżeli to się dzieje w innych państwach. Tak np. po 10 latach pracy robotnik ma zapewnione miejsce we fabryce czy w jakimkolwiek przedsiębiorstwie. Nie można go bowiem wydalić z pracy. Jeśli zaś prawodawca chce go zwolnić z pracy przed upływem 10 lat, musi zapłacić dość wysokie odszkodowanie.

Jeśli chodzi o podatki z dochodów rocznych fabryk i przedsiębiorstw, są one wyższe aniżeli w samych Stanach Zjednoczonych. Również cło nakładane na przedmioty luksusowe sprowadzane z zagranicy — jest bardzo wysokie, a w większości wypadków nabycie ich (import) staje się niemożliwe. Odnosi się to przede wszystkim do luksusowych samochodów amerykańskich.

Należy także pamiętać, że zamożniejsze Stany Brazylii przeznaczają 50 proc. ze swych dochodów rocznych na rozbudowę Stanów gospodarczo słabo rozwiniętych. Władze federalne stoją na straży tej kontrybucji obowiązkowej, fiskalizując jej ściąganie i rozdzielając subwencje stosownie do potrzeb poszczególnych rejonów.

Nie do wierzenia wydaje się fakt, że wielkie amerykańskie przedsiębiorstwo "General Motors" osiąga w ciągu roku wyższe dochody ze sprzedaży swych produktów, aniżeli tego warta roczna produkcja całej Brazylii. Drugim faktem niewiarogodnym a jednak prawdziwym jest jeszcze to, że 85-milionowa Brazylia produkuje mniej niż połowę tego co produkuje 50-milionowa Francja, której powierzchnia kwadr. równa się wielkości jednego południowego Stanu Brazylii.

Najlepszym zaś dowodem zrozumienia sprawy i dobrej woli rządu prezydenta Costa e Silva w stosunku do ludzi pracy jest bezsprzecznie projekt, by wprowadzić powoli i gdzie się da — uczestniczenie robotników w zyskach przedsiębiorstw oraz ich czynny udział w administracji niu tychże. W chwilach wielu obecnych, w których tyle się mówi o stosunkach społecznych w kraju, wypadnie dla prof. Gudin są słowa wypowiedziane na czasie.

Benzyna i papierosy – droższe

Od pierwszego stycznia pójdzie w górę cena benzyny i papierosów. Cena gazoliny wzrośnie prawdopodobnie o 15 proc., papierosów zaś o 20 centawów. Zwyżka ta była konieczna, by rząd federalny mógł wypełnić swe zobowiązania wobec urzędników państwowych, którym obiecano podwyżkę pensji w początkach nowego roku.

Skazanie intelektualistów w ZSRR

Prasa zagraniczna donosi, że 4 intelektualistów sowieckich skazanych zostało na 13 i 15 lat więzienia. Władze oskarżyły ich o konspirację antyrządową, mającą na celu obalenie reżimu komunistycznego. Skazanie to jest dalszym, niekończącym się łańcuchem skuwającym wolną myśl i słowo ludzi nauki i sztuki w ZSRR, nazwanym słusznie "terrorem kulturalnym".

S. Paulo i Rio zbratały się

Gubernator Guanabary — Negrão de Lima

Miasta São Paulo i Rio de Janeiro stały się bratnimi miastami przez podpisanie specjalnego układu przez gubernatorów Stanów paulistańskiego i Guanabary. Dzięki temu porozumieniu, władze współpracować będą ze sobą na terenie administracyjnym, technicznym, ekonomicznym, kulturalnym, turystycznym itp., mając na celu rozwój gospodarczy i społeczny mieszkańców tych dwóch wielkich miast.

Nie będzie czystki w ZSRR

Szef sowieckiej policji bezpieczeństwa — Juri Antropow zapewnił na zjeździe szefów policji wszystkich państw socjalistycznych — że w Rosji nie powtórzą się nigdy "czystki" urządzane przez dawne GPU lub NKWD. "Czystki" te spowodowały wiele szkód w łonie partii i w całym społeczeństwie. Antropow przypomniał, że zadaniem policji bezpieczeństwa (KGB) jest przede wszystkim walka ze szpiegostwem uprawianym przez państwa zachodnie, zwłaszcza USA i sojuszników zachodźców w NRF.

MIGAWKI ZE ŚWIATA

★ **Anglia popiera politykę USA.** — Szef minister spraw zagranicznych oświadczył, że rząd brytyjski popiera politykę Johnsona w Wietnamie, oraz że Anglia pomimo veta de Gaulle'a, nie zrezygnuje ze wstąpienia do Wspólnoty Europejskiej.

★ **Straty powietrzne Wietkongu.** — Odrzutowce amerykańskie straciły dotąd w walkach powietrznych 101 myśliwców półn. wietnamskich — typu "Mig".

★ **Szczep indiański w niebezpieczeństwie.** — Szczep indiański — Nawajos, liczący 120 tys. dusz, żyjący w rezerwacie o 15 mln. akrów powierzchni, stał się ofiarą wielkich mrozów. Helikoptery dowożą mu żywność i odzienie.

★ **Kontrola urodzin we Francji.** — Parlament francuski zatwierdził projekt prawa wprowadzający we Francji kontrolę urodzin, oraz nabywanie pigułek antykoncepcyjnych za receptą lekarza i za pozwoleniem rodziców (małoletni).

★ **Czystka w Kubie.** — Kierownictwo partii komunistycznej w Kubie usunęło szereg profesorów i studentów z uniwersytetu w Havanie za to, że byli wyznawcami chińskiej "rewolucji kulturalnej".

★ **Pomoc dla astronautów.** — Na ostatnich sesjach ONZ dyskutowano nad pomocą daną astronautom, którzy przez pomyłkę wylądowaliby na terytorium państw obcych. Projekt ten będzie wkrótce uchwalony.

★ **Akcja przeciw nazistom w NRF.** — Rząd Niemiec Federalnych ma zamiar ograniczyć liczbę partii do dwóch, by w ten sposób położyć kres dalszemu wzrostowi partii neonazistowskiej.

★ **Chiny zmieniają taktykę.** — Władze chińskie wydały rozporządzenie, by urzędnicy i policja traktowali grzecznie przedstawicieli państw, z którymi Chiny utrzymują stosunki dyplomatyczne.

★ **3 kategorie dygnitarzy w Chinach.** — Najwyższa hierarchia partyjna w Chinach dzieli się na 3 grupy: I-szą stanowi Mao i Lin Piao; II-gą członkowie rządu oraz wykonawcy rewolucji kulturalnej; III-cią — 30 urzędników pośredniczących między członkami Politbiura a Komisją Centralną.

★ **Izrael kupuje myśliwce.** — Rząd Izraela czyni starania, by nabyć od USA 50 odrzutowych myśliwców - bombowców typu "Phantom F-4", wiedząc, że Egipt i Irak zakupiły od ZSRR 200 myśliwców odrzutowych.

★ **Popularny komik w Wietnamie.** — Ponad 12 tysięcy żołnierzy amerykańskich podziwiało humorystyczny program znanego komika Bob Hope, przeplatany występem baletu oraz słynnej orkiestry "Les Brown".

★ **Król grecki może wrócić.** — Wicepremier Grecji Pattakos oświadczył, że po uchwaleniu nowej konstytucji, król Konstantyn może wrócić na tron i że rząd Grecji skłonny jest iść na ustępstwa.

★ **Zamach stanu w Dahomey.** — Wojsko republiki Dahomey dokonało zamachu stanu, obalając prezydenta Christophe Sogie. Junta wojskowa obrała nowego prezydenta w osobie majora Maurice Kouandette, absolwenta francuskiej Akademii Wojskowej.

★ **Waszkanski zmarł.** — Nieoczekiwane zapalenie płuc u Waszkańskiego spowodowało jego zgon, pomimo usilnych starań lekarzy. Waszkanski po operacji przeszczepienia serca przeżył 18 dni.

★ **Obniżka inflacji w Argentynie.** — Od czasu objęcia rządów przez prezydenta gen. Onganía, jego polityka oszczędnościowa sprawiła, że inflacja w Argentynie spadła o 50 proc.

★ **Francja pokazuje "Mirage-G".** — Po raz pierwszy Francja dokonała udanej próby z odrzutowcem myśliwskim "Mirage-G" posiadającym ruchome skrzydła. USA mają już taki samolot typu "F-111", a ZSRR - "Mikoyan" i "Sukhoj".

★ **Odkrycie wirusa grypy.** — Sowiecka agencja "Tass" donosi, że dwaj uczeni z moskiewskiego Instytutu Wirusowego zdołali odkryć i odizolować wirusa grypy. Odkrycie to umożliwi skuteczną walkę z grypą.